

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Zina Bumbálková

**Přechod na digitální vysílání a jeho obraz
v českých médiích**

Bakalářská práce

Praha 2009

Autor práce: **Zina Bumbálková**

Vedoucí práce: **PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.**

Oponent práce:

Datum obhajoby: 2009

Hodnocení:

Bibliografický záznam

BUMBÁLKOVÁ, Zina. *Přechod na digitální vysílání a jeho obraz v českých médiích*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, 2009. 87 s. Vedoucí bakalářské práce Ph.Dr. Tomáš Trampota, Ph.D.

Anotace

Bakalářská práce „Přechod na digitální vysílání a jeho obraz v českých médiích“ pojednává o procesu digitalizace televizního vysílání a o tom, jak o něm informuje český denní tisk. Skládá se ze dvou částí, teoretické a analytické. Teoretická část práce se zabývá fenoménem televize obecně, stručně nastiňuje její vývoj a roli ve společnosti. Podrobněji pojednává o technické podstatě digitalizace a o výhodách a nevýhodách přechodu na novou technologii. V části nazvané Digitalizace v České republice se práce zabývá motivací pro digitalizaci a regulačními předpisy, které ji provází, včetně novely mediálního zákona (tzv. diginovely). Protože pro úspěch procesu digitalizace je důležitá aktivní účast veřejnosti, je součástí práce také kapitola věnovaná roli médií v tomto procesu a informovanosti české veřejnosti.

Analytická část práce si kládla za cíl zjistit, jakým způsobem informují o procesu digitalizace česká tištěná média. Metodou kvalitativní obsahové analýzy zkoumá, do jaké míry plní celoplošný seriózní tisk v tomto procesu svou veřejnoprávní roli. Výzkum se týká tří nejčtenějších celoplošných deníků (Mladá fronta DNES, Právo a Lidové noviny) v období 2. poloviny 2007 a 1. poloviny 2008, kdy došlo k řadě zlomových událostí v procesu digitalizace televizního vysílání v České republice (např. přijetí diginovely a vypnutí analogového signálu na Domažlicku).

Annotation

The Bachelor thesis "The Transition to Digital Broadcasting and the Czech Media" deals with the process of digitalization of television broadcasting and with the way the Czech daily press informs about such process. The thesis is divided in two parts, the theoretical one and the analytical one. The theoretical part deals with the phenomenon of television in general and outlines the brief history of the media and its social role. It also focuses on the technological aspects of the digital broadcasting and on the on the advantages and disadvantages of the transition to the new technology. The chapter

entitled “The Digitalization in the Czech republic” deals with the motivation of the changeover in the Czech Republic and it summarizes the regulatory framework and its amendments necessary to enable the new televisions to join the Czech television market. Since the active participation of the public in the process is crucial, the chapter dealing with the role of the mass media in the process and the awareness of the television audience is included as well.

The aim of the analytical part of the thesis is to define the way the Czech daily press informs about all the aspects of the transition. By the means of the qualitative content analysis the research discovers to what extent the Czech press fulfils its statutory role in the society within the digital transition. Three the most popular daily newspaper (Mladá fronta DNES, Právo and Lidové noviny) published within the period of the second half of 2007 and the first half of 2008 were examined, as during the period a range of events important for the process took place (such as amendment of the broadcasting law or switchover in the Domažlicko region).

Klíčová slova

Televize, přechod, digitální, vysílání, digitalizace, diginovela, český tisk, divák, informovanost, kvalitativní obsahová analýza

Keywords

Television, transition, digital, broadcasting, digitalisation, ammendment broadcasting law, Czech press, audience, awareness, qualitative content analysis

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne

Zina Bumbálková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu této práce PhDr. Tomášovi Trampotovi, Ph.D., za jeho cenné rady a čas.

Dále bych ráda poděkovala svým kolegům z odboru elektronických komunikací Ministerstva průmyslu a obchodu za podnětné připomínky.

Obsah

Úvod.....	- 8 -
I. Digitalizace jako další stupeň vývoje televizního vysílání.....	- 10 -
1. Stručná historie televizního vysílání.....	- 10 -
1.1. Historie televizního vysílání ve světě.....	- 10 -
1.2. Historie televizního vysílání v Československu.....	- 11 -
2. Sociální rozměr televize.....	- 12 -
2.1. Mediální teorie.....	- 12 -
3. Digitalizace.....	- 15 -
3.1. Standardy digitálního vysílání.....	- 15 -
3.2. Princip digitálního vysílání.....	- 15 -
3.3. Přínosy a nevýhody digitalizace z pohledu diváka.....	- 16 -
3.4. Role diváka.....	- 17 -
4. Přechod na digitální vysílání v ČR.....	- 18 -
4.1. Mezinárodní závazky.....	- 18 -
4.2. Shrnutí vývoje digitálního vysílání v České republice.....	- 19 -
4.3. Regulační rámec.....	- 20 -
4.3.1. Diginovela.....	- 21 -
4.3.2. Technický plán přechodu.....	- 22 -
4.4. Zpráva o digitalizaci.....	- 23 -
5. Digitalizace a média.....	- 24 -
5.1. Informovanost diváků v ČR.....	- 25 -
5.2. Informovanost a tištěná média.....	- 26 -
II. Obsahová analýza obrazu digitalizace v tištěných médiích.....	28
1. Cíle výzkumu.....	28
1.1. Výběr média.....	28
1.2. Výběr analyzovaného materiálu.....	28
1.3. Metoda.....	29
2. Mladá fronta DNES.....	30
2.1. MF Dnes – ví se jak, tuší proč.....	31
2.2. Články o politicko-ekonomických aspektech digitalizace.....	31
2.3. „MF Dnes přináší užitečné servisní informace“.....	33
2.4. Pozitivní a negativní aspekty.....	35
3. Lidové noviny.....	35
3.1. Lidové noviny o diginovele.....	36
3.2. Širší souvislosti a pohledy „stakeholderů“.....	37
3.3. LN a technologie.....	38
3.4. Obraz digitalizace podle LN.....	39
4. Právo.....	39
4.1. Právo a technologie.....	40
4.2. Právo a diginovela.....	41
4.3. Zaměření na program nových televizí.....	41
4.4. Obraz digitalizace podle Práva.....	42
5. Shrnutí výsledků analýzy.....	42
Shrnutí.....	46
Summary.....	47
Použitá literatura.....	48
Seznam příloh:.....	50
Přílohy.....	51

ÚVOD

Pro svou bakalářskou práci v oboru Mediální studia jsem zvolila téma, ke kterému mám blízko hned z několika důvodů. Prvním je fakt, že se jako naprostá většina občanů v dnešní společnosti řadím mezi televizní diváky a tudíž se i mě dotkne proces, kterým aktuálně televizní vysílání nejen v České republice, prochází.

I já se budu muset rozhodnout, zda a jak se změně technologie přizpůsobit. Zajímá mě, jaké nové programy se budou televizním éterem šířit, a zda si mezi nimi najdu takový obsah, který mě osloví a usadí opět před televizní obrazovku. Přiznám se totiž, že díky vysokorychlostnímu připojení k internetu a možnosti sledovat audiovizuální obsah na vyžádání (tzv. on demand), mi pasivní příjem nabízených programů čím dál méně vyhovuje. Proto za jeden z největších přínosů digitalizace televizního vysílání považuji právě možnost interaktivity a aktivního podílu diváka na vysílaném obsahu.

Druhým důvodem bylo, že díky mému zaměstnání mám relativně blízko k rozhodovacím procesům v české státní správě a Evropské unii, a to právě v oblasti elektronických komunikací. Politicko-ekonomické aspekty přechodu na digitální vysílání jsou vzhledem k počtu zainteresovaných stran a značným ekonomickým zájmům mimořádně složité. To se odrazilo i na procesu přijímání nového legislativního rámce, který měl určit „pravidla nové hry“, nazvané digitální vysílání.

Přechod na digitální vysílání u nás je ze všech úhlů pohledu nezbytný a přínosný. Z fyzikálního hlediska ušetří vzácné kmitočty v rádiovém spektru, které bude možné využívat na základě dnešní poptávky po službách a technologiích efektivněji, například pro vysokorychlostní mobilní internet. Divákům přinese v budoucnu možnost sledovat televizní pořady ve vyšší kvalitě a hlavně dojde k rozšíření programové nabídky a možnosti provozu doplňkových interaktivních služeb.

Proces s sebou přináší ale také řadu nepříjemností. Hlavní je nutnost přizpůsobit jednotlivé domácnosti pro příjem nového signálu. Veřejnost se musí pro zajištění příjmu zachovat aktivně. Každá domácnost se musí nejprve dozvědět, že se chystá změna technologie, pak je třeba zvolit z několika možností způsobu příjmu digitálního vysílání, jít do obchodu a zakoupit konkrétní přístroj. K tomu všemu potřebuje motivaci. Tou by neměla být jenom výhruška vypnutí analogového signálu, diváci by měli mít pocit, že za svoje úsilí něco nového a lepšího získají.

Z výše uvedeného plyne, že během relativně krátké doby je třeba „dostat“ k divákům řadu informací, včetně zajištění jejich motivace a informování o příčinách a širších souvislostech procesu. Jedině tak lze předpokládat, že diváci pochopí nutnost změny a přijmou ji. Je nasnadě, že klíčovou roli v šíření povědomí o digitalizaci sehrávají masová média.

První teoretická část práce se v prvních kapitolách zaměří na úvod do historie televize ve světě a u nás. Na pozadí jednotlivých mediálních teorií z druhé poloviny 20. století se budu zabývat sociální rolí televize. V další části se budu podrobněji zabývat technologickou podstatou změny. Situaci v České republice, včetně přehledu událostí spojených s přijímáním nové legislativy se věnuje následující kapitola. Na závěr teoretické práce jsem zařadila kapitolu Digitalizace a média o roli médií v procesu digitalizace, kam jsem také zařadila výsledky výzkumu Českého telekomunikačního úřadu, který se zabýval informovaností české veřejnosti o digitalizaci, včetně spokojenosti veřejnosti z informacemi získanými z médií.

Právě to, jakým způsobem informují média, konkrétně seriózní tištěné celostátní deníky, o procesu digitalizace a všech jeho aspektech, bude předmětem obsahové analýzy provedené v druhé části práce. Cílem bude zjistit, zda tisk podává relevantní informace v dostatečné míře a zda sehrává uspokojivě v procesu digitalizace svou veřejnoprávní roli. Kvalitativní obsahová analýza bude jednotlivě zkoumat povahu informování u tří nejčtenějších deníků. Stručný popis výsledků jednotlivých analýz a shrnutí odpovídající na základní otázky výzkumu tvoří závěr analytické části práce.

I. DIGITALIZACE JAKO DALŠÍ STUPEŇ VÝVOJE TELEVIZNÍHO VYSÍLÁNÍ

1. Stručná historie televizního vysílání

Z technického hlediska je televize definována jako elektronický systém přenosu pohyblivých (černobílých nebo barevných) obrazů spojených se zvukem, a to vzduchem z pozemních vysílačů (terestrické vysílání televizního signálu) nebo ze stacionárních družic (satelitní vysílání) nebo pomocí kabelových rozvodů, vždy pomocí zařízení, jež je schopno konvertovat obraz a zvuk v elektrické vlny (vysílač) a opět je rekonvertovat do viditelného proudu reprodukcujícího vyslaný obraz a do slyšitelných vln reprodukcujících zvuk (přijímač)¹. Z této definice je zřejmé, že než se televize stala jedním z nejrozšířenějších elektronickým masovým médiem, bylo zapotřebí řady let technologického vývoje.

1.1. Historie televizního vysílání ve světě²

Jak z technické definice televize vyplývá, vynález televize souvisí s ostatními technickými vynálezy 19. a 20. století, zejména s vývojem rozhlasového vysílání a filmu.

Na začátku vývoje televize byla snaha přenášet na dálku statické obrazy. Takzvanou obrázkovou telegrafii, předchůdce faxu, demonstroval angličan Shelford Bidwell v roce 1876. Klíčovým vynálezem pro přenos pohyblivých obrazů byl ale později elektronkový zesilovač a elektronické snímání obrazu.

Během období konce 19. a začátku 20. století docházelo k řadě experimentů a vynálezů na základě mechanických, optických i elektronických principů, které měly za cíl přenos obrazu na dálku, tedy budoucí televize (řecky *télé* – daleko, latinsky *visio* – obraz). Slovo *television* bylo poprvé použito ve francouzštině v roce 1900.

Z řady průkopníků nové technologie zmiňme maďarského vynálezce Kálmána Tihanyiho, který zdokonalil katodové trubice (CRT) sloužící jako obrazovky až do konce 20. století, kdy je nahradily technologie jako LCD, OLED nebo plazmové obrazovky. Za vynálezce televize v dnešním slova smyslu je často považován ruský emigrant v USA Vladimír Kosma Zworykin (1889 – 1982), který ve 20. a 30. letech pracoval na vývoji ikonoskopu – snímací elektronky patentované v roce 1923.

První televizory se prodávaly od konce 20. let 20. století a první povolení k vysílání dostal skot John Logie Baier již v roce 1929. V roce 1936 zahájila vůbec první pravidelné televizní vysílání BBC (British Broadcasting Corporation).

¹ REIFOVÁ Irena a kol. *Slovník mediální komunikace*. Praha : Portál, 2004, s.259

² BRIGGS, A. BURKE P. *Social History of Media*. Cambridge : Polity Press, 2005, s. 132 - 144

Ve Spojených státech spustila první zkušební televizní vysílání americká RCA (Radio Corporation of America) v roce 1939, roku 1941 Federal Communication Committee povolil vysílání reklamy a začal vydávat vysílací licence.

Během 2. světové války dochází k dočasnému útlumu vývoje, aby v 50. letech začala opravdová revoluce elektronických médií a k masovému rozšíření televize.

Z hlediska vývoje televizního vysílání a jeho povahy definuje Milan Šmíd³ tři etapy dějin televize:

- a. Poválečné období (v USA v letech 1945-75, v Evropě 1945-1983), kdy postupně dochází k téměř 100% penetraci, z televize se stává masové médium, přechází se na barevné vysílání.
- b. Multikanálová epocha (v USA 1975 – 1998, v Evropě 1984 – 1998) je charakteristická rozvojem kabelové televize a satelitního vysílání, což umožňuje více kanálů a programů, vznikají komerční televize, programy se specializovaným obsahem a placené programy.
- c. Digitální epocha (1998- současnost), kdy v USA I v Evropě UK začíná přechod na digitální vysílání (nejprve satelitní digitální vysílání, později terestrické).

S nástupem internetu a díky snadné dostupnosti nejrůznějších mediálních obsahů on-line a na nových záznamových médiích se role televize pomalu proměňuje a její podíl na mediálním trhu se zmenšuje. Digitalizace a schopnost televize stát se interaktivní bude pravděpodobně představovat novou epochu vývoje televizního vysílání.

1.2. Historie televizního vysílání v Československu⁴

V rámci zkušebních přenosů bylo televizní vysílání v Československu provozováno již v roce 1948. Československá televize (ČST) zahájila vysílání 1. května 1953 (vysílání 2 až 3 dny v týdnu z pražské Měšťanské besedy), pravidelně vysílá od 25. února 1954. Již v roce 1956 se zavádí pevné programové schéma a přímé přenosy ze zahraničí, zejména sportovní a první televizní zprávy (TAZ - televizní aktuality a zprávy). Postupně se do výroby a distribuce pořadů zapojují mimopražská studia. Celostátní síť vysílačů byla dobudována v roce 1961. V barvě mohou diváci sledovat ČST od roku 1970.

³ ŠMÍD, Milan. . *Počátky televizního vysílání*. Přednáška ke kurzu Audiovizuální žurnalistická média. 2003.

⁴ ŠMÍD, Milan. *Historie televizního vysílání v Československu – část 1*, přednáška, příloha Louče, 33/2001. Dostupné na <http://www.louc.cz/pril01/p33his1.html>

Pro vývoj vysílání u nás je typické přeskočení tzv. multikanálové epochy. Vzhledem k tomu, že během komunistického režimu u nás nenastal rozvoj komerčních televizí, až do začátku 90. let vysílaly jen dva programy ČST. Ke změně dochází v 90. letech, kdy nastupují komerční stanice a také placené programy prostřednictvím kabelového a satelitního vysílání, nicméně v roce 2007 je stále 75 % domácností⁵ závislých na terestrickém analogovém vysílání a přijímá tak nejvíce 4 celoplošné programy⁶.

2. Sociální rozměr televize

Ve Slovníku mediální komunikace najdeme definici televize také jako *prostředku masové komunikace, (...) tedy projevu společenské instituce masových médií. Televizi bývá připisována schopnost amplifikovat hodnoty hlavního proudu ve společnosti (mainstreamu) a společnost kolem těchto hodnot integrovat*⁷. Televize a její vliv na společnost je od 50. let častým předmětem zkoumání mediálních teoretiků,

2.1. Mediální teorie

Televizí jako prostředkem masové komunikace a jejím vlivem na společnost se zabývaly významné osobnosti dějin mediálních studií. V 60. letech Marshall McLuhan dělil média na chladná a horká v závislosti na tzv. naplněnost daty a extenzi lidského smyslu. Televizi považoval za *nejvýznamnější elektrické médium své doby, protože proniká téměř do každé domácnosti v zemi a tím jak tvaruje senzorický aparát svým poselstvím, mění centrální nervový systém každého diváka*⁸. Protože televize vyžaduje velkou míru participace lidského smyslu (respektive v McLuhanově době vyžadovala vzhledem k nízkému rozlišení obrazu), jedná se, v porovnání například s filmem nebo fotografií o médium chladné.

Mediální teoretici John Fiske a John Hartley vytvořili koncept tzv. *bardské televize*, která je vykládána jako *výsledek signifikačních praktik televize, kterými televize přispívá k tvorbě pasivního a smířeného přijímání dané verze sociální reality jako samozřejmé a jediné možné*.

⁵ údaj pochází z prezentace Bilance české digitalizace ředitele projektu ČT Pavla Hanuše, kterou přednesl 17. května 2007 na konferenci DIGImedia 2007

⁶ Tento fakt je důležitý z hlediska přechodu na digitální vysílání, protože na českém televizním trhu v okamžiku přechodu neexistují v dostatečné míře náhradní řešení příjmu televizního signálu a je nutné, aby přechod probíhal velmi promyšleně a koordinovaně, a aby v něm i diváci hráli aktivní roli.

⁷ REIFOVÁ Irena a kol. *Slovník mediální komunikace*. Praha : Portál, 2004, s.260

⁸ Marshall McLuhan versus Playboy aneb Uprímný rozhovor s veleknězem popkultur a metafyzikem médií (1969), In McLUHAN, Marshall. *Člověk, média a elektronická kultura: Výbor z díla*. Brno : Jota, 2000, s. 225

Televize tímto způsobem plní v moderní společnosti podobnou roli, jakou sehrávali v tradičních společnostech keltští pěvci, tzv. bardové.^{9 10}

Teoretik John B. Thompson považuje za klíčovou vlastnost médií *reprodukovatelnost symbolických sdělení, které stojí v pozadí komerčního využití technických médií komunikace*¹¹. Co se týká vlivu televize na společnost, Thompson se domnívá, že *televize vnesla do společenského a politického života nový, životně důležitý prvek, tím, že média dodávají lidem záběry a informace týkající se událostí z oblastí, které se nacházejí mimo jejich bezprostřední sociální prostředí, mohou podněcovat nebo posilovat takové typy kolektivního jednání, které je obtížné zvládat ustavenými mechanismy moci. Povaha moderních elektronických médií a dostupnost satelitního vysílání navíc umožňují přenášet záběry a informace na obrovské vzdálenosti s minimální časovou prodlevou. Tím jsou média aktivně zapojena do ustavování sociálního prostředí.*¹²

Na rozdíl od Thompсона, Jerry Mander, americký mediální teoretik a ekologický aktivista s bohatou praxí v mediálním průmyslu, silně kritizoval fenomén televize a došel k závěru, že sledování televize má více negativních účinků než pozitivních. Vyzývá dokonce ke zrušení televize, protože to, *o co přijdeme, když už nebudeme moci přepínat tlačítkem na předem připravenou zábavu, bude víc než kompenzováno rozvojem lidských vztahů, probuzením lidského myšlení, obnovou osobního přístupu k hledání informací a naší činnosti*¹³. Zároveň si ale Mander uvědomuje nemožnost takového kroku, proto volá alespoň po zlepšení a demokratizaci programové náplně a odstranění reklam.

Také další americký teoretik médií Neil Postman si byl vědom negativního vlivu televize na veškeré komunikační formy současné kultury a způsoby našeho poznávání světa. V televizi a s ní nastoupivším „věkem zábavy“ vidí nebezpečí zejména kvůli tomu, že se zde mísí zábava s vážnými tématy. To je zjevné zejména u televizního zpravodajství, kde podle Postmana „forma vylučuje obsah“. Novou technologii povyšuje na ideologii, protože *vede k nastolení určitého životního stylu a vztahů mezi lidmi a myšlenkami, které nedoprovází konsensus, diskuse ani opozice, nýbrž jen ochotné následování*¹⁴. Podle Postmana ale není problém v tom *na co se lidé dívají. Problémem je už samotný fakt, že se díváme. Řešení se tedy nutně musí skrývat v tom, jak se díváme.* Je tudíž třeba nejprve pochopit, co televize vlastně představuje. Postman vybízel k *diskusi o problému podstaty informace a o tom, jak určuje směr,*

⁹ REIFOVÁ Irena a kol. *Slovník mediální komunikace*. Praha : Portál, 2004, s. 260

¹⁰ FISKE John, HARTLEY John. *Reading Television*. London : Methuen. 1978, s. 65

¹¹ THOMPSON, John B. *Media and Modernity: A Social Theory of the Media*. Cambridge : Polity Press. 1995. Česky: *Média a modernita : Sociální teorie médií*. Praha : Karolinum, 2004, s. 23

¹² THOMPSON, John B. *Media and Modernity: A Social Theory of the Media*. Cambridge : Polity Press. 1995. Česky: *Média a modernita : Sociální teorie médií*. Praha : Karolinum, 2004, s. 97

¹³ MANDER, Jerry. *Four Arguments for the Elimination of Television*. New York : Quill, 1978. Česky: *Čtyři důvody pro zrušení televize*. Brno : Doplněk, 2000, str. 344.

¹⁴ POSTMAN, Neil. *Amusing Ourselves to Death*. New York : Viking Penguin. 1985. Česky: *Ubavit se k smrti*. Praha : Mladá fronta. 1999, s. 166

kterým se určitá kultura ubírá¹⁵. Fakticky tedy apeluje na kritičtější náhled na televizní obsah veřejností. Pouze tehdy, získáme-li náležité povědomí o struktuře a účincích informací prostřednictvím demystifikace médií, můžeme získat určitou kontrolu nad televizí, počítačem nebo jakýmkoli jiným médiem¹⁶.

Podle Postmanova studenta, amerického sociologa Joshuy Meyrowitze, mají elektronická média vliv na vnímání jednotlivců i sociálních skupin místa, a to místa v zeměpisném slova smyslu i místa ve společnosti. Tvrdí, že *elektronická média propojila do té doby odlišná společenská uspořádání, posunula hranici rozdělující chování na veřejné a soukromé směrem k soukromému a oslabila vztah mezi sociálními situacemi a fyzickými umístěními.*¹⁷ Podle Meyrowitze spočívá zásadní změna společnosti v podpoře menšin tím, že *televize dala moc postiženým a vyvrženým tím, že jim navzdory jejich fyzické izolaci zjedнала přístup k sociálním informacím. Televize poskytla ženám pohled z vnějšku na jejich domácí vězení. Televize oslabila viditelné autority tím, že zrušila odstup a tajemnost, které jim svého času poskytovaly auru a prestiž¹⁸. Také vlnu sociálních hnutí a nepokojů od konce 50. let přičítá Meyrowitz televizi, která má (...) sklon nás vtahovat do záležitostí, o nichž jsme si dřív mysleli, že to „není naše věc“¹⁹.*

Na základě ztráty smyslu pro místo v „informačním věku“ přirovnává Meyrowitz moderní společnost ke společnosti lovců a sběračů. *Ze všech známých sociálních typů předcházejících našemu vlastnímu vykazuje právě společnost sběračů a lovců sklon k největšímu rovnostářství, pokud jde o vztah mužů a žen, dětí a dospělých, vůdců a vedených. Potíž s udržením mnoha „oddělených míst“ čili sociálních sfér vede k tomu, že každý je zapleten do života všech ostatních. Meyrowitz nachází řadu podobností souvisejících s rodinným životem i společenským uspořádáním, předmětem sběru a lovu jsou ale dnes informace. Podobně jako lovcí a sběrači, kteří považují za dané, že „tam venku“ je nadbytek jídla a že ho stačí dostatek nasbírat a nalovit k okamžité spotřebě, stáváme se i my stále více „společností živící se informacemi“²⁰.*

¹⁵ POSTMAN, Neil. *Amusing Ourselves to Death*. New York : Viking Penguin. 1985. Česky: *Ubavit se k smrti*. Praha : Mladá fronta. 1999, s. 169

¹⁶ POSTMAN, Neil. *Amusing Ourselves to Death*. New York : Viking Penguin. 1985. Česky: *Ubavit se k smrti*. Praha : Mladá fronta. 1999, s. 170

¹⁷ MEYROWITZ, Joshua. *No Sense of Place. The Impact of Electronic Media on Social Behavior* New York : Oxford University Press, 1985. Česky: *Všude a nikde. Vliv elektronických médií na sociální chování*. Praha : Karolinum, 2006, s. 252

¹⁸ ibid

¹⁹ ibid

²⁰ MEYROWITZ, Joshua. *No Sense of Place. The Impact of Electronic Media on Social Behavior*. New York : Oxford University Press, 1985. Česky: *Všude a nikde. Vliv elektronických médií na sociální chování*. Praha : Karolinum, 2006, s. 259

3. Digitalizace

*Dosavadní analogové televizní a rozhlasové vysílání je technologicky a kapacitně limitováno a v nejbližších letech dojde k jeho postupnému omezení. Definitivní ukončení tohoto způsobu přenosu obrazu a zvuku nastane podle všech předpokladů v letech 2010 – 2015 a to na celém území Evropy. Novou ale již prověřenou technologií by mělo být především zemské digitální vysílání.*²¹

3.1. Standardy digitálního vysílání

Podobně jako analogové, také digitální televizní vysílání může být realizováno více různými způsoby (přes satelit, po kabelové síti atd.). Jako "pozemní", alias "terestrická", je označována taková varianta, která využívá šíření signálu volným prostorem těsně nad zemí (nikoli přes satelit na oběžné dráze) ze sítě pozemních vysílačů, s příjmem přes běžnou televizní anténu (integrovanou či externí) a se zobrazením na běžném TV přijímači (s poměrem stran 16:9 nebo 4:3). Po technické stránce je takovéto pozemní vysílání definováno standardem DVB-T (Digital Video Broadcasting – Terrestrial). DVB-T však není jediný existující standard terestrického digitálního vysílání. Je používán zejména v Evropě (...), zatímco třeba v Japonsku je používán systém ISDB-T, a v Severní Americe systém ATSC-T. Digitalizace se však týká i ostatních forem vysílání, např. satelitního, kabelového, a také ty potřebují mít své standardy. Ty vycházejí ze stejného základu (jsou souhrnně označovány jako DVB, Digital Video Broadcasting), ale v konkrétních aspektech se přeci jen odlišují. Takže například pro digitální satelitní vysílání definuje standard DVB-S, zatímco pro digitální vysílání v kabelových sítích popisuje standard DVB-C. Existuje i varianta, určená pro mobilní zařízení, především mobilní telefony – jde o standard DVB-H (kde H je od anglického "handheld").^{22 23}

3.2. Princip digitálního vysílání

Stručné nastínění technických vlastností digitálního vysílání v porovnání s analogovým pomůže lépe pochopit jeho hlavní přínosy i nevýhody z pohledu televizního trhu a diváka.

²¹ DUSPIVA, Zdeněk. *Digitalizace jako budoucnost elektronických médií*. Olomouc : Votobia, 2004, s. 9 - 10

²² PETERKA, Jiří. *Jak funguje DVB-T?* Dostupné na <http://tutorials.digizone.cz/jak-funguje-dvb-t/fungovani-dvb-t/>. ISSN 1801-4933

²³ pro podrobný technický popis evropského standardu digitálního vysílání DVB-T viz např. BEDNÁŘ, Jiří. *Digitální televize: populární průvodce technologií DVB-T*. Praha – Sdělovací technika, 2006

Z technického hlediska každá informace, přenášená v rámci rádiového přenosu prostřednictvím nosných vln, zabírá určitou část kmitočtového spektra. Úměrně množství přenášených informací roste obsazení části kmitočtového spektra. U analogového vysílání je nosná vlna vysílače přímo ovlivňována přenášeným obrazem nebo zvukem. Znamená to, že se její velikost a fáze plynule mění např. podle jasů či barvy obrazu nebo podle síly a výšky tónu. Obraz v analogovém vysílání vytváří spojité el. signál, který představuje rozsáhlou kapacitu, navíc podléhající řadě rušivých jevů.

Digitální systém přenosu zjednodušeně znamená rozložení obrazu nebo zvuku do velkého počtu elementů, ke kterým je přiřazena určitá číselná hodnota. Přenášený signál se tak mění na řadu čísel, která jsou transportována. Číslicový signál lze přenášet mnohem spolehlivěji (bez zkreslení a se zvýšenou odolností proti rušení) a s možností přenášet signály kmitočtově úsporněji (s menšími nároky na šířku kanálu). Pro tento úsporný provoz je nezbytná komprese (tj. vypuštění nadbytečných částí signálu), kterou nelze udělat jinak než výpočetním systémem. Digitální přenos přináší značné zvýšení komfortu obsluhy.

Přenášený digitální signál putuje k přijímači. V dekodéru přijímače, tzv. set top boxu, jsou pak jednotlivá čísla převáděna opět do příslušných prvků zvuků a obrazů. Dekodér může být proveden jako doplňkový prvek připojený ke stávajícím televizorům nebo bude zabudován do nových televizních přístrojů.

Digitální systémy kromě zlepšení kvality tak díky své kapacitní úspornosti dovolují v daných pásmech umístit větší množství programů. Digitální vysílání je realizováno v systému digitálních multiplexů, které jsou tvořeny komplexním datovým tokem obsahujícím jednotlivé televizní a rozhlasové programy spolu s doplňkovými datovými telekomunikačními službami.²⁴

3.3. Přínosy a nevýhody digitalizace z pohledu diváka

Jak vyplývá z technické povahy digitálního vysílání, digitalizace v první řadě představuje větší programovou nabídku, která s sebou přináší možnost větší rozmanitosti obsahu a tematizovaných programů. Kromě samotného vysílaného obsahu umožňuje příjem doprovodných dat, podobně jako tomu bylo u teletextu v případě analogového vysílání. V digitálním vysílání jsou možnosti přenosu těchto doprovodných dat širší. Prostřednictvím elektronického programového průvodce (EPG) lze přenášet informace o pořadech až na týden dopředu, divákovi se ale nabízí i různé pasivní nebo interaktivní aplikace jako je multimediální domácí platforma (MHP), která umožňuje přijímat a využívat doplňkové datové služby. Pro zpětnou vazbu je nutné připojení k internetu. Pak je možné využívat takové služby jako je

²⁴ DUSPIVA, Zdeněk. *Digitalizace jako budoucnost elektronických médií*. Olomouc : Votobia, 2004, s. 10

dálkové vzdělávání, home banking nebo hrát on-line hry. Díky digitalizaci je také možné, v závislosti na parametrech set-top-boxu, zastavit obraz, nahrávat pořady nebo poslouchat stereo v několika jazykových variantách.

Přechod na digitální vysílání se sice týká pouze domácností omezených na terestrický příjem (tj. nikoli těch, které přijímají televizní signál prostřednictvím kabelů nebo satelitů). A podmínkou *sine qua non* pro příjem digitálního signálu je změna technologie také na straně diváka. Pro digitální příjem je nutná výbava, a to buď set top box, zprostředkující signál pro příjem na klasické televizi nebo na osobní počítač či notebook, nebo moderní televizor se zabudovaným zařízením na příjem digitálního signálu. Od roku 2008 je na trhu dostatek set top boxů a jejich ceny s rostoucí poptávkou prudce klesají, mají ale rozdílnou kvalitu, některé například nejsou schopny převádět diakritiku.

V bytových domech je navíc nutné rekonstruovat společnou anténu. Další nevýhodou může být nutnost používat dva ovladače, v případě použití set top boxu na starý televizor. Nepříjemností může být horší kvalita obrazu i při dobrém příjmu, a to v závislosti na datovém toku.

3.4. Role diváka

Pokud se omezíme na technickou a přenosovou rovinu komunikace, je role televizního diváka ve srovnání se současnými možnostmi internetu výrazně pasivní. Komunikace z technické podstaty televizního vysílání probíhá nyní jednosměrně, zpětná vazba je minimální. Interaktivita, tedy vyšší podíl příjemce na podobě konzumovaného produktu, je typická pro média realizovaná v prostředí internetu. Díky konvergenci²⁵ umožněné změnou technologie a přechodem na digitální vysílání bude možné, aby i sledování televize bylo interaktivní. Diváci nebudou přímo aktivními tvůrci programu, ale díky nabídce „video on demand“ si budou moci sestavit vlastní program.

Nicméně pro diváky v České republice zatím není interaktivita příliš atraktivní a není rozhodně hlavní motivací pro co nejrychlejší přechod na digitální vysílání, téměř čtvrtina diváků nehodlá zatím tohoto nového rozměru televize využívat²⁶.

²⁵ V tomto kontextu je konvergencí míněno *splynutí klasického vysílání a poskytování telekomunikačních a datových služeb*. DUSPIVA, Zdeněk. *Digitalizace jako budoucnost elektronických médií*. Olomouc : Votobia, 2004, s. 16

²⁶ Digitalizace TV vysílání, ČTÚ, 2008 dostupné na http://www.ctu.cz/cs/download/digitalni_vysilani/zprava_vyzkum_digitalizace_2008-2.pdf

4. Přejchod na digitální vysílání v ČR

Digitalizace televizního vysílání není jen záležitostí čistě technickou. Vyžaduje také určitou legislativní podporu zakotvení v právním řádu i v systému regulace. Musí být nějak vyřešeny otázky typu: kdo a jak smí vysílat, jaké programy a na jakých frekvencích, a další četné otázky. Ostatně televizní a rozhlasové vysílání vždy bylo a i přes současné trendy liberalizace také bude předmětem regulace. Z technického hlediska je nutné určit, kdo bude vysílat na jakých frekvencích, z obsahového hlediska je třeba dohlížet na dodržování etiky a chránit tak například mladistvé před škodlivým obsahem. Zejména k technické regulaci dochází koordinovaně v geograficky širších regionech než je jeden stát.

4.1. Mezinárodní závazky

Přejchod na digitální vysílání v České republice je vítaným a všestranně výhodným dalším vývojovým stupněm televizní historie, zároveň je však plněním závazků, které plynou z členství ČR v Evropské unii (EU) a v Mezinárodní telekomunikační unii (ITU) při OSN.

Jedním ze základních dokumentů, které byly na mezinárodní úrovni přijaty v souvislosti s přechodem na digitální vysílání, je dohoda členských států Evropské konference poštovních a telekomunikačních správ, tzv. Dohoda Chester. K této dohodě o technických kritériích, zásadách koordinace a postupech zavádění zemského digitálního televizního vysílání přistoupila ČR již v roce 1997.

Také v rámci Evropského společenství se usiluje o koordinovaný a co nejrychlejší postup. Komise považuje přechod na digitální vysílání a harmonogram postupného vypínání analogového vysílání za klíčový prvek pro povzbuzení evropské ekonomiky. V roce 2003 proto vydala Komise Sdělení o přechodu od analogového na digitální vysílání (COM(2003)541 final²⁷), které popisuje základní principy přechodu. V květnu 2005 pak za účelem urychlení přechodu a na základě dosavadních výsledků vyšlo Sdělení Komise k akceleraci přechodu z analogového televizního vysílání na digitální televizní vysílání (COM(2005)204 final²⁸). Tento dokument doporučuje vypnutí analogového vysílání v části členských zemí v roce 2010, respektive 2012.

Dalšími důležitými dokumenty jsou rezoluce dvoukolové Regionální radiokomunikační konference ITU, která se konala v letech 2004 a 2006. Z rezolucí plynou závazky pro zajištění koordinace využití kmitočtového spektra v rámci regionu Evropa s cílem bránění interferencí,

²⁷ dokument je dostupný na www.eur-lex.europa.eu

²⁸ dokument je dostupný na www.eur-lex.europa.eu

tedy přeshraničnímu rušení sousedících vysílačů. Právě na jejich základě evropské země připravují své technické plány přechodu s přesnou technickou specifikací.

4.2. Shrnutí vývoje digitálního vysílání v České republice

První zmínky o digitálním vysílání v ČR se datují k roku 1997, kdy Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání zveřejnila text "Problematika Internetu a digitálních elektronických médií", který uváděl zemskou digitální televizi jako technologickou novinku. V následujících letech začaly teoretické úvahy a hledání volných kmitočtů pro digitální multiplexy.

V roce 2000 bylo zahájeno experimentální zemské digitální vysílání ve standardu DVB-T. Licenci pro experimentální vysílání od Rady pro televizní a rozhlasové vysílání dostaly České radiokomunikace a firma Czech DVB Group (později Czech Digital Group). Obě společnosti vysílaly hlavně kvůli koncentraci diváků v Praze. V roce 2004 rozšířil Český telekomunikační úřad licenci Českému Telecomu (od roku 2006 Telefonica O2) i na digitální vysílání, který se tak stal třetí společností provozující zkušební vysílání. Tyto tři společnosti pak v roce 2004 dostaly povolení k řádnému digitálnímu vysílání a každé byla přidělena jedna komunikační síť, tzv. digitální multiplex. České radiokomunikace tak vysílaly v síti či multiplexu označovaném jako A, Czech Digital Group v multiplexu B a Telefonica O2 Czech Republic v multiplexu C.

Pouze České radiokomunikace spustily řádné vysílání v multiplexu A v původně plánované lhůtě v roce 2005. Oběma zbývajícím společnostem byly prodlouženy licence na zkušební vysílání, které není vázáno tolika povinnostmi a nezavazuje provozovatele ke zvyšování pokrytí.

První regulérní vysílání digitálního multiplexu bylo zahájeno dne 21. října 2005 s nabídkou tří programů České televize, programu televize Nova a pěti rozhlasových stanic Českého rozhlasu. Signál byl dostupný v Praze, Středních Čechách a v některých horských oblastech. Síť Českých radiokomunikací se ale rychle rozrůstala a na začátku roku pokrývala digitálním signálem 30% populace. Současně s šířením pokrytí se rozšiřovala i programová nabídka, která měla za důsledek zvýšení zájmu diváků o nové programy. Domácnosti si začaly pořizovat set-top boxy, jejichž cena se sílícím zájmem klesala. Hlavním programovým impulzem bylo spuštění sportovního programu ČT 4 v únoru 2006, na němž bylo možné sledovat XX. zimní Olympijské hry v Turíně. Tato událost byla doprovázena informační kampaní veřejnoprávní televize, která vysvětlovala způsoby přijímání digitálního signálu včetně možnosti nákupu set top boxu. Jednalo se o zlomový okamžik digitálního vysílání u nás, kdy došlo k masivnímu zvýšení zájmu o digitální vysílání.

Na konci roku 2006 bylo zahájeno digitální vysílání na Domažlicku, v regionu, kde došlo k prvnímu zkušebnímu úplnému vypnutí analogového vysílání v srpnu 2007. Domažlicko bylo vybráno s ohledem na svoji příhraniční polohu. Podobně jako Ústecko, kde také dochází k zrychlenému pokrývání digitálním signálem, jde o oblast, která se potýká s potížemi s rušením televizního signálu nastupujícím digitálním vysílání v sousedním Německu.

Koordinaci postupu při přechodu komplikuje skutečnost, že komerční televize (TV Nova a Prima) vlastní vysílací licence pro analogové vysílání až do roku 2017, respektive 2018²⁹. Komerční televize se brání vypnutí analogového signálu, dokud nebudou mít zaručeno, že na digitální příjem je připravena naprostá většina obyvatel. Například na Domažlicku se Nova vrátila k analogovému vysílání po třech měsících digitálního vysílání. Důvodem byla zhoršená kvalita obrazu pro řadu nedostatečně připravených diváků. Za to, že se tuzemské komerční televize vzdají předčasně svých analogových práv, chtějí záruku dvou dalších programů v digitálních multiplexech. V této souvislosti je třeba si uvědomit, že diváci nebudou dostatečně motivováni pro pořízení set top boxů, dokud budou moci přijímat nejsledovanější televizi postaru. Vzniká tak problém slepice a vejce, který řeší právě regulace a politika Českého telekomunikačního úřadu vůči komerčním televizím.

Jednou z cest k odblokování této situace bylo také umožnění budování čistě veřejnoprávního multiplexu, a to na základě Technického plánu přechodu v roce 2008. Čtyři programy České televize a stanice Českého rozhlasu tak budou vlastní sít', v níž není nutné hledat nadále kompromisy mezi zájmy veřejnoprávní a komerční televize. Předpokládá se, že právě tato síť bude růst nejrychleji.

4.3. Regulační rámec

Z hlediska legislativních příprav na přechod na digitální vysílání byla situace v České republice dlouho velmi komplikovaná a do značné míry tento proces brzdila. S příchodem nového vysílacího systému je totiž nezbytné změnu technologie odrazit ve způsobu regulace televizního vysílání.

Nová legislativa měla zejména reflektovat fakt, že v digitální éře již neplatí, že jeden program lze vysílat na konkrétní frekvenci. Programové licence byly totiž dříve přidělovány spolu s konkrétním frekvenčním pásmem Radou pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV), přičemž frekvence určil Český telekomunikační úřad (ČTÚ). Po nástupu digitalizace toto schéma udělování licencí již nelze uplatnit, protože v rámci jednoho frekvenčního pásma, neboli digitálního multiplexu, může vysílat více programů, jejichž počet navíc může být různý.

²⁹ podle zákona č. 231/2001 Sb., o provozování televizního a rozhlasového vysílání

Problém, který vyústil v soudní spor dvou nezávislých regulátorů (RRTV a ČTÚ) nastal, když bylo třeba rozhodnout, kdo bude nově udělovat licence a přidělovat frekvence. Právě zájmy a strategie obou regulátorů byly v podmínkách ČR určujícím faktorem pro další rozvoj tohoto média.

Regulace sama o sobě nemůže úspěšně "vynutit" zavedení digitální zemské televize, musí být doprovázena opatřeními, která pro investory vytvoří příznivé podmínky a především budou stimulovat zájem o digitální televizi u obyvatelstva. Cílem regulační politiky pro zavedení digitálního vysílání by mělo být především zajištění univerzální dostupnosti programů s pokrytím minimálně stejným, ne-li lepším než při analogovém vysílání, vytvoření komerčně životaschopné komunikační infrastruktury a služeb, zajištění univerzálního přístupu k informačním službám za dostupné ceny, podpora efektivního využití vysílacího frekvenčního pásma a vytvoření právní jistoty pro podnikání v oblasti digitálního vysílání. V neposlední řadě by měla regulace zajistit včasné informování odborné a široké veřejnosti o chystaných opatřeních, protože, jak bude ještě zdůrazněno, součinnost a aktivní spolupráce všech zainteresovaných a zejména široké veřejnosti je pro úspěšnost projektu klíčová.

4.3.1. Diginovela

Klíčovými předpisy pro umožnění rozvoje digitálního vysílání v České republice jsou zákon o rozhlasovém a televizním vysílání³⁰, který mimo jiné upravuje přidělování licencí, a zákon o elektronických komunikacích³¹.

Pro novou podobu českého televizního trhu po nástupu digitalizace byla zásadní novela těchto předpisů, souhrnně nazývaná jako „diginovela“. Své zájmy při její tvorbě prosazovaly stávající veřejnoprávní i komerční televize, nové televize usilující o vstup na trh i provozovatelé pozemních sítí. Po letech vyjednávání se podařilo finální podobu novely přijmout na konci roku 2007. Finální podoba nových předpisů byla kompromisem, v němž si každá strana našla své výhody. Stávajícím komerčním stanicím byly prodlouženy licence o dalších osm let až do roku 2025 (Nova), resp. 2026 (Prima) a navíc dostanou licence na další programy, pokud se zavážou vypínat analogové vysílání (tzv. kompenzační licence). Díky diginovele dojde k udělení dočasných digitálních licencí platných do úplného vypnutí analogového vysílání pro šest nových vysílatelů. Od roku 2008 tedy mohou diváci digitálně přijímat až čtrnáct programů. Od roku 2010 bude na trh moci vstoupit jakákoli jiná televize, pouze na základě ohlášení a registrace. Po roce 2010 tak bude možné sledovat až několik desítek stanic.

³⁰ Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování televizního a rozhlasového vysílání, ve znění pozdějších předpisů

³¹ Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů

Dočasnou vysílací licenci dostalo šest nových digitálních programů. Těm udělila licence Rada pro rozhlasové a televizní vysílání v roce 2006, následovala však řada sporů vyvolaných neúspěšnými uchazeči o licence a stávajícími komerčními stanicemi, které se snažily vstup nových konkurentů na trh brzdit, což zastavilo vstup těchto digitálních stanic na trh až do roku 2008.

Nové programy se navíc stanou součástí tzv. minimální programové nabídky (často nesprávně označované jako povinnost „must carry“, ta se ale týká povinnosti šířit programy ve veřejném zájmu určené Radou pro rozhlasové a televizní vysílání). To znamená, že podobně jako ostatní celoplošné programy budou povinně součástí programové nabídky provozovatelů kabelových televizí. Tím se dostanou již od začátku roku 2008 až k milionu diváků.

Diginovela také zajistila České televizi příjem z reklamy, která měla být postupně utlumována, až do úplného vypnutí analogového vysílání a zvýšila koncesionářské poplatky s tím, že peníze budou částečně využity pro financování informační kampaně a pro budování digitální sítě.

Hlavním přínosem digitální novely je otevření televizního trhu všem zájemcům o vysílání. S příchodem digitalizace a po úplném dokončení přechodu na digitální televizní vysílání bude technicky možné přidělit licenci pro vysílání komukoli, kdo o ni požádá a splní základní soubor podmínek.

Dalším zásadním dokumentem nelegislativní povahy je Koncepce rozvoje digitálního televizního vysílání v České republice z roku 2006, na jejímž základě se uskutečňují další kroky včetně založení Národní koordinační skupiny pro digitalizace a příprava „jízdního řádu“ digitalizace, tzv. Technického plánu přechodu.

Koncepci připravilo Ministerstvo informatiky a Českým telekomunikační úřad, vláda ji schválila 15. března 2006. Součástí této koncepce je také vznik Národní koordinační skupiny pro digitální vysílání (od roku 2006 v čele se Zdeňkem Duspivou) a finanční účast státu při přechodu.

4.3.2. Technický plán přechodu

Technické prvky přechodu, jejichž doladování bylo ale hlavně politickou záležitostí, řeší Technický plán přechodu. Trvalo několik let, než se podařilo dosáhnout dohody nad dokumentem, který stanovuje lhůty podmínky a způsob přechodu na digitální vysílání. Průtahy způsobovaly požadavky jednotlivých televizí i provozovatelů vysílačů, nakonec se ale v roce 2008 podařilo schválit takový plán, k jehož plnění se přihlásily všechny dotčené subjekty, zejména stávající komerční televize.

Technický plán přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání (TPP)³² schválila vláda ČR 28. dubna 2008³³. Dokument stanovuje lhůty, podmínky a způsob postupu během procesu rozvoje sítí elektronických komunikací pro zemské digitální televizní vysílání v České republice. V dokumentu jsou obsaženy podmínky a postupy při ukončování analogového vysílání v jednotlivých oblastech republiky.

Podle aktuální verze technického plánu přechodu bylo analogové televizní vysílání v České republice vypnuto k 11. listopadu 2011 (pro dobrou zapamatovatelnost a marketingové využití 11/11/11, původně se uvažovalo o datu 10. října 2010), s výjimkou dvou oblastí (Jesenicka a Zlínska). Ke stejnému datu mohou v Česku vysílat čtyři celoplošné digitální sítě (multiplexy) dohromady s až 16 programy.

4.4. Zpráva o digitalizaci

Údaje, které jsou obsahem následujících odstavců jsou převzaty ze zprávy o výzkumu „Digitalizace televizního vysílání“, kterou na základě zadání Českého telekomunikačního úřadu zpracovala agentura STEM/MARK. Cílem výzkumu bylo mimo jiné zmapovat způsob přijímání televizního signálu a technologickou vybavenost populace k příjmu digitalizovaného vysílání. Zpráva byla zveřejněna v prosinci 2008³⁴.

S postupující digitalizací televizního vysílání logicky klesá počet diváků přijímajících analogový televizní signál a zvyšuje se počet diváků přijímajících signál digitální. V prosinci 2008 tak počet příjemců analogu klesl na 58%. Analogový signál nejméně přijímají v kraji Plzeňském (31 %) a v Praze (41 %). Naopak nejvíce přijímají analogový signál ve Zlínském kraji (95 %), v kraji Vysočina a v Olomouckém kraji (84 %).

Celých 42 % diváků již přijímá digitální televizní signál. V roce 2007 to bylo pouze 7 % a v květnu roku 2008 34 %. Nejvíce rozšířené využívání digitálního televizního signálu je v kraji Plzeňském (69 %), Praze (59 %) a Středočeském kraji (57 %).

S postupným rozšiřováním digitálního signálu se zhoršuje kvalita analogového televizního signálu. V květnu 2008 méně než procento respondentů u jednotlivých televizních programů uvádělo, že v místě jejich bydliště není signál. V prosinci již analogově jednotlivé programy nemohlo přijímat mezi 3 až 5 %. Stejně tak narostl podíl takové kvality signálu, kdy signál má takové nedostatky, že televize se nedá sledovat. Nejrozšířenějším způsobem příjmu

³² celé znění *Nářízení vlády o technickém plánu přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání (nářízení vlády o technickém plánu přechodu)* viz <http://www.ctu.cz/cs/download/sb051-08.pdf>

³³ Stránka: 23

TPP byl nejdříve vydán na základě první diginovely (2006) jako Opatření obecné povahy, na základě druhé diginovely z roku 2007 byl vydán jako Nářízení vlády, kvůli zajištění větší právní váhy a vymahatelnosti

³⁴ Digitalizace TV vysílání, ČTÚ, 2008 dostupné na

http://www.ctu.cz/cs/download/digitalni_vysilani/zprava_vyzkum_digitalizace_2008-2.pdf

televizního signálu zůstává společná anténa, i když jde o způsob příjmu, jehož využívání ubývá. Satelit je více využíván v malých odlehlých obcích, naopak kabelovou televizi více využívají ve velkých městech. Příjem televizního signálu prostřednictvím televizní karty v počítači využívá 5% domácností.

5. Digitalizace a média

Podmínkou úspěchu digitálního vysílání je co největší plošné pokrytí signálem a co největší počet příjemců. V případě souběhu obou technologií dochází k duplicitě nákladů na straně provozovatelů. Díky dobré přípravě a především kvalitním službám i marketingu se může toto období zkrátit na co nejmenší dobu. Nelze diváky nutit ke změně nějakým ultimátem s termínem vypnutí analogového vysílání bez umožnění regulérní volby pro přechod na digitální systém.³⁵

Stát tedy, i na základě mezinárodních závazků, změní způsob příjmu televizního signálu, diváci se na to musí technicky připravit a to navíc v co nejkratší lhůtě. Z toho vyplývá, že pro zdárnost projektu je důležitá dobrá informovanost divácké veřejnosti. Tuto informovanost lze zajistit více způsoby. Buď se autority zodpovědné za hladký průběh spolehnou na přirozený zájem médií, nebo přispějí k správnému vhledu veřejnosti do problematiky cílenou kampaní.

Přirozenému zájmu médií se nelze vyhnout a je žádoucí. Diváci získávají řadu informací o průběhu přechodu na digitální vysílání i ze zpravodajství, které referuje o různých aspektech digitalizace. Právě na to, jakým stylem referují česká média o projektu digitalizace u nás se zaměří analytická část této práce.

Jak vyplývá z Koncepce rozvoje digitálního vysílání u nás, jednou z úloh státu při přechodu je *“zajištění dostatečné informovanosti obyvatel a subjektů dodávajících digitální výrobky a služby ve všech etapách přechodu na zemské digitální televizní vysílání”³⁶*. V České republice probíhá na základě Koncepce přechodu také cílená informační kampaň financovaná částečně státem a částečně z koncesionářských poplatků.

Státní informační kampaň zahrnuje zřízení webových stránek (www.digitalne.tv), bezplatná telefonní linka (800 90 60 30), informační brožury distribuované do domácností (Diginoviny), spoty v televizi i v rozhlasu a její realizaci má na starosti Národní koordináční skupina pro digitalizaci zřízená vládou ČR v roce 2006 a vedená Zdeňkem Duspivou.

³⁵ DUSPIVA, Zdeněk. *Digitalizace jako budoucnost elektronických médií*. Olomouc : Votobia, 2004, s.12

³⁶ Koncepce rozvoje digitálního vysílání v České republice schválená vládou ČR 15. dubna 2006 dostupná <http://www.mpo.cz/cz/e-komunikace-a-posta/digitalni-vysilani/>

5.1. Informovanost diváků v ČR

Jak bylo již několikrát zmíněno, dostatečná informovanost diváků je pro úspěšnost projektu digitalizace vysílání klíčová. Bez jejich aktivní účasti není vypnutí analogového vysílání v dnešní době, kdy je přístup k televizi chápán téměř jako jedno ze základních práv občana, myslitelné³⁷.

Na straně diváků by měly být naplněny následující předpoklady:

- **informovanost** populace o procesu digitalizace
- **zájem** o přechod na digitální televizní vysílání
- **kompetence** populace k přechodu na digitální televizní vysílání
- **vybavenost populace** prostředky umožňujícími příjem digitálního televizního vysílání.

Ještě v roce 2004 konstatoval Zdeněk Duspiva, jeden z předních českých odborníků na digitalizaci a od roku 2006 předseda Národní koordinační skupiny pro digitalizaci, že *informovanost většiny diváků o digitálním vysílání je v době těsně před možností zahájení regulérního vysílání relativně velmi malá*³⁸.

Informovanost diváků v České republice má být podle Koncepce rozvoje digitálního vysílání zajišťována informační kampaní, kterou realizuje stát prostřednictvím projektu vyhlášeného Ministerstvem vnitra. Řádná minimálně tříměsíční kampaň je také podmínkou pro vypnutí analogového signálu v daném regionu.

Také v zájmu samotných vysílatelů je, aby se diváci na přechod včas připravili. Proto v rámci svých programů zařazují osvětové pořady na téma digitalizace a různými spoty upozorňují na nutnost pořídit si technické vybavení. Na obrazovce ČT se před vypnutím analogového signálu na Domažlicku objevily varovné piktogramy.

Mimo to vznikají další platformy pro informování veřejnosti, v internetovém prostředí jsou to specializované stránky pro širokou veřejnost, ale i zpravodajské servery se speciálními přílohami. Domácnosti na Domažlicku byly informovány také pomocí tištěných letáků. Také prodavači set top boxů a televizí přispívají k informovanosti, podobně jako provozovatelé konkurenčních způsobů příjmu televizního signálu, jako jsou provozovatelé satelitních nebo kabelových televizí. Velmi důležitým zdrojem informací jsou také „lidé“ - příbuzní a známí.

³⁷ Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání ukládá České televizi povinnost pokrýt televizním signálem 95% území

³⁸ DUSPIVA, Zdeněk. *Digitalizace jako budoucnost elektronických médií*. Olomouc : Votobia, 2004, s. 63

Podle nejnovější Zprávy o digitalizaci televizního vysílání³⁹ u nás, která se zabývá právě úrovní informovanosti veřejnosti a procesem přechodu jako takového, informovanost české populace o digitálním televizním vysílání se kontinuálně zvyšuje. Nejde o dramatické nárůsty informovanosti, ale o pozvolný nárůst. V prosinci 2008 uvedlo 93 % respondentů, že již „slyšeli o digitálním televizním vysílání“⁴⁰.

Nejrozšířenějším informačním zdrojem je televize, ze které se informace o digitalizaci dozvědělo 73 % populace⁴¹. „Lidé“ jsou informačním zdrojem, který ve srovnání s rokem 2007 nejvíce vzrostl. Pod „lidmi“ máme na mysli jak členy rodiny, příbuzné, přátele, tak i kolegy v práci nebo obchodní partnery. Vzrostl také podíl respondentů uvádějících internet jako zdroj informací o digitalizaci. Praha se ve využívání některých informačních zdrojů odlišuje od zbytku ČR. Pražané méně využívají jako informační zdroj televizi, rozhlas i lidské zdroje a naopak více využívají internet, tisk, obchody a podomní prodejce.

Ve srovnání s květnem se v prosinci 2008 spokojenost respondentů s většinou informačních zdrojů digitalizace zvýšila. Informačním zdrojem, kde se spokojenost naopak snížila, je rozhlas. V květnovém výzkumu se ukázalo, že nejrozšířenější zdroj informací – televize, je ve srovnání s ostatními zdroji poměrně nízko hodnocena (spokojenost s informacemi o digitalizaci). Do prosincového výzkumu proto byla doplněna otázka zjišťující, proč jsou respondenti nespokojeni. Respondenti, kteří jsou s televizí nespokojeni, uvádějí především, že informací je málo, jsou nedostatečné, obecné a nesrozumitelné. Oproti květnu vzrostla spokojenost diváků, kteří slyšeli o digitalizaci, s televizí jako s informačním zdrojem o digitalizaci z 55 % na 67 %.

Informovanost o jednotlivých způsobech příjmu digitální televize se ve srovnání s květnem 2008 celkově příliš nezvýšila. Ze zjišťovaných způsobů příjmu se nejvíce zvýšila (z 64 % na 70 %) informovanost o příjmu prostřednictvím pozemních vysílačů (DVB-T).

5.2. Informovanost a tištěná média

Digitalizace má zásadní vliv na proměnu televizního trhu u nás, zejména na počet vysílajících stanic, a tím i jejich programovou nabídku. Dojde také k přerozdělování zisků z reklamy. Proces digitalizace provází řada událostí, jako je vypínání vysílačů nebo spory mezi jednotlivými zájmovými subjekty.

³⁹ Digitalizace TV vysílání, ČTÚ, 2008 dostupné na http://www.ctu.cz/cs/download/digitalni_vysilani/zprava_vyzkum_digitalizace_2008-2.pdf

⁴⁰ Nejlépe je informovaný kraj Moravskoslezský (99 %), Jihomoravský (97 %) a Praha (96 %). Naopak nejméně informovaní jsou v kraji Olomouckém (76 %), Karlovarském (88 %) a na Vysočině (90 %). Digitalizace TV vysílání, ČTÚ, 2008

⁴¹ viz příloha č. 2 – graf „Zdroje informací o digitálním televizním vysílání“

Jedním z důležitých zdrojů informací pro veřejnost jsou tištěná média. Lze očekávat, že tématu digitalizace se budou věnovat specializovaná periodika se zaměřením na audio a video techniku, ale také programové týdeníky. Protože se přechod na novou technologii digitálního vysílání týká všech domácností, které vlastní televizor a přijímají analogový signál, a proces digitalizace provází řada událostí z politického života, jsou tomuto tématu věnovány také články v celostátních tištěných denících.

Ze zprávy Českého telekomunikačního úřadu plyne, že tisk (noviny a časopisy) je čtvrtým nejčastějším zdrojem informací o digitalizaci (viz graf „Zdroje informací o digitálním vysílání“). Z tištěných médií se o digitalizaci dovídá třetina domácností.

Tentýž výzkum se zabýval také otázkou spokojenosti respondentů s informacemi, které mají k dispozici z daného zdroje. Je zajímavé, že nejčastější informační zdroj o digitalizaci, televize, je zároveň jedním ze zdrojů, s nimiž jsou respondenti nejméně spokojeni (viz příloha č. 3 - graf „Spokojenost s informacemi z jednotlivých zdrojů“).

Nejvíce si respondenti stěžují na přílišnou obecnost a nedostatečnost informací, které jsou k dispozici prostřednictvím televizních spotů. To může být dáno tím, že televizní spoty by měly zejména upozornit na problematiku a nabádat diváka, aby si našel více informací k tématu, ať už na internetu nebo prostřednictvím speciální telefonní linky. Dá se předpokládat, že divák, který ví, že se ho téma digitalizace nějakým způsobem týká, se pak aktivněji zajímá o články jemu věnované i v tištěných médiích, kde by se o problematice mohl dozvědět konkrétnější a podrobnější informace. Nicméně, jak vyplývá z grafu, ani spokojenost s informacemi z novin a časopisů není mezi respondenty vysoká. Nejvyšší spokojenost s informacemi je pro občany podle výzkumu internet, za svůj zdroj ho ale označuje jen čtvrtina dotázaných.

II. OBSAHOVÁ ANALÝZA OBRAZU DIGITALIZACE V TIŠTĚNÝCH MÉDIÍCH

1. Cíle výzkumu

Obsahová analýza, jíž jsou věnovány následující kapitoly, si kladla za cíl zmapovat, jakým způsobem informovala o procesu digitalizace televizního vysílání česká masová média, konkrétně tištěné deníky. Jednou z hlavních otázek bylo, zda splňují v procesu digitalizace svou veřejnoprávní roli.

1.1. Výběr média

Tisk byl pro tento výzkum zvolen ze dvou důvodů. Za prvé je pro veřejnost druhým nejčastějším zdrojem informací o digitalizaci, jehož obsah lze analyzovat (viz příloha č. 2). Za druhé je tisk tradičním médiem, v němž veřejnost hledá podrobnější informace, analýzy, komentáře a oprávněně očekává pravdivé a objektivní informace.

Protože se změna technologie týká televizních diváků, televize mají jistě klíčovou roli v rámci informační kampaně. Vzhledem k faktu, že televize, ať už komerční nebo veřejnoprávní jsou středobodem celého procesu a mají v něm často protichůdné zájmy, lze se domnívat, že také povaha jejich informování o digitalizaci bude více či méně zaujatá a nebude dávat příliš prostoru argumentům protistran. Je to ale pouze předpoklad, který by jistě zasluhoval samostatnou analýzu.

1.2. Výběr analyzovaného materiálu

Do základního souboru analýzy mediálního obrazu digitalizace byly vybrány tři nejčtenější seriózní celostátní deníky Mladá fronta DNES, Lidové noviny a Právo⁴², a to včetně jejich regionálních mutací. Analýza byla zpracována na základě prepisů zpráv poskytnutých agenturou pro monitoring médií Newton IT. Klíčovým slovem pro výběr článků bylo "digitální vysílání". Celkem bylo v tomto výběru XX článků (viz příloha č. 4 – Analyzovaný materiál).

Z analýzy byly záměrně vynechány bulvární deníky, protože jednou z hlavních výzkumných otázek bylo, zda tištěná média plní v procesu digitalizace svou veřejnoprávní roli. U bulvárních deníků se tato role neočekává.

⁴² čtenost a prodejnost podle údajů z období duben až září 2007. Zdroj: www.mam.cz, 16.2.2008, webový portál časopisu Marketing a média: Mladá Fronta Dnes 1 112 000/296 977), Právo 489 000/154 053, Lidové noviny 230 000/67 599

Co se týká sledovaného období, zvolila jsem období druhé poloviny roku 2007 a první poloviny roku 2008. To je z hlediska procesu digitalizace bohaté na řadu událostí, počínaje vypnutím analogového signálu v prvním regionu v srpnu 2007 přes projednávání zásadní novely zákona umožňující pokračování projektu digitalizace po přijetí technického „jízdního řádu“ digitalizace (viz příloha č. 1 – Přehled událostí ve sledovaném období).

1.3. Metoda

Pro tuto analýzu byla zvolena metoda kvalitativní obsahové analýzy. Ta umožňuje posoudit povahu mediovaných obsahů z hlediska relevance, přesnosti, věcnosti, míry objektivity a vzhledu do problematiky, a to i na relativně malém souboru analyzovaných textů.

Do zkoumaného vzorku byly zařazeny všechny novinové články z uvedených deníků za sledované období, které se týkaly přímo digitálního vysílání v České republice. Aby bylo možné vytvořit celistvý obraz informování konkrétním médiem, zkoumala jsem jak texty zpravodajského a publicistického rázu, tak i publicisticko-analytické útvary (komentáře, úvahy, glosy). Texty, které se týkaly digitálního vysílání jen okrajově byly z výzkumu záměrně vynechány. (Byly to například články řešící majetkové poměry TV Nova, budoucnost vysílače na Ještědu, zvýšení koncesionářských poplatků či prodejnost nových televizorů).

Při hodnocení byly posuzovány tyto aspekty:

- Je možné získat na základě informací o digitalizace z tisku dostatečnou představu o procesu digitalizace?
- Týkají se články témat, které mají pro veřejnost bezprostřední vliv na podobu televizního vysílání?
- Informuje tisk pravdivě o tom, kdy dojde k vypnutí analogového signálu nebo zapnutí digitálního v konkrétních oblastech a jak je třeba se zachovat pro zachování příjmu televizního signálu?
- Dozví se čtenáři o příčinách i následcích přechodu na digitální vysílání?
- Vyjadřují se tištěná média objektivně a vyváženě k pozitivním aspektům a negativním aspektům digitalizace? Jaká hlavní negativa a pozitiva procesu sledují?

- Zabývají se deníky politicko-ekonomickými aspekty procesu digitalizace a vyznívají články kriticky vůči některé ze zúčastněných stran?
- Dávají média prostor také názorům jednotlivých aktérů (zástupců veřejnoprávní televize, starých i nových komerčních televizí, regulátorů)?
- Na jaké prvky procesu se deníky zaměřují nejvíce (technické/politické/ekonomické)?
- Zaměřují se autoři článků na objektivní prezentování faktů nebo do svého příspěvku zařazují subjektivní hodnocení?
- Je rozdíl v povaze informování u třech analyzovaných deníků? Odráží se jejich čtenářský profil v charakteru zpráv?

Odpovědi na tyto otázky by měly poskytnout takový mediální obraz digitalizace u nás, na jehož základě bude možné posoudit, zda v tomto procesu tištěná média sehrávají uspokojivě svou veřejnoprávní roli.

Vzhledem ke zvolené metodě analýzy bude hodnocení na následujících stránkách do značné míry subjektivní, přesto snad poskytne ucelený obraz informování o digitalizaci českými deníky.

2. Mladá fronta DNES

Mladá fronta DNES se prezentuje jako největší seriózní celostátní deník v České republice. Čtenářům přináší aktuální a kvalitní zpravodajství, užitečné servisní informace i oddechové čtení ve specializovaných přílohách a magazínech⁴³. Mezi její čtenáře patří ekonomicky aktivní lidé v mladším středním věku s vysokým vzděláním, nejvyšším socioekonomickým postavením a příjmy, významnou část čtenářské obce tvoří manažeři a podnikatelé⁴⁴.

⁴³ převzato z webových stránek mediální skupiny Mafra www.mafra.cz

⁴⁴ z výzkumu *Median, GfK Praha – Media Projekt III. a IV. Q 2007; MML TGI ČR I. a IV. Q 2007, čtenost posledního vydání*

Po prostudování více než stovky článků na téma digitalizace, které se ve sledovaném období vyskytly na stránkách MF Dnes⁴⁵, lze konstatovat, že deník ve vztahu k digitalizaci opravdu přináší zejména užitečné servisní informace a aktuální zpravodajství.

2.1. MF Dnes – ví se jak, tuší proč

Mediální obraz digitalizace podle deníku Mladá fronta DNES by bylo možné shrnout jako podrobný technický návod k použití, ale nepříliš motivující k používání nové technologie. Důraz je kladen na praktické aspekty a dopady na jednotlivé domácnosti, výběr technologie. Technické a politické problémy jsou často jádrem článků. Orientace na praktické problémy diváků může být způsobena faktem, že řada analyzovaných článků pocházela z regionálních variant deníku. Čtenářský profil regionálních příloh je z podstaty věci odlišný od profilu celostátní části deníku. Články v přílohách mívají reportážní charakter a bývá v něm více osobních výpovědí a příběhů lidí z regionu. Fakt, že digitalizace se v různých fázích více týká různých regionů, tvoří ze skupiny čtenářů regionální přílohy zároveň skupinu, která se aktuálně potýká s podobnými problémy spojenými se změnou technologie.

Články o digitalizaci vycházely v MF Dnes v rámci různých rubrik podle svého zaměření. V řadě případů docházelo k prolínání témat, kdy např. zpráva o schválení diginovelý zároveň informovala o nutnosti pořízení dekodéru a o změně programové nabídky. Nicméně hlavní charakteristiku informování veřejnosti o jednotlivých aspektech bylo možné vypožorovat.

2.2. Články o politicko-ekonomických aspektech digitalizace

Ve zpravodajství (rubrika Z domova, Události a politika, Ekonomika) se objevovaly pravidelně zprávy o procesu přijímání legislativních předpisů potřebných pro digitalizaci, ať už šlo o tzv. diginovelu nebo přijímání Technického plánu přechodu. Deník se vyjadřoval k tématu prakticky kdykoli došlo k posunu v legislativním procesu (projednání legislativní radou vlády, vládou, výbory parlamentu, parlamentem senátem, podpis prezidenta, nabytí účinnosti).

Co se týká stylu, MF Dnes používá hodnocení faktů, pozitivního i negativního. Po projednání diginovelý vládou referoval o „reálné šanci, že diváci se konečně dočkají“ více programů. Jako důvod, proč dochází k odkladům digitalizace MF Dnes uvádí, že „Česko za západní Evropou v digitalizaci kulhá hlavně proto, že jí dosud bránily komerční stanice. Do digitálních pásem se totiž vejde až pětkrát víc programů, což pro ně znamená nevídanou

⁴⁵ Celkem 105 článků na téma digitalizace vyšlo během jednoho roku v MF Dnes včetně různých regionálních variant. Přibližně čtvrtina jich vyšla v příloze pro Plzeňský kraj, řada článků také vycházela v Karlovarské a Liberecké variantě MF Dnes.

konkurenci“. Na toto téma v MF Dnes z 16. července 2007 v rámci „Názorů“ dostal prostor Fero Fenič, vedoucí projektu Febio TV, jedné z šesti nových stanic, který kritizoval přístup stávajících komerčních televizí a jejich podíl na zdržování procesu.

Obraz diginovely jako takové je na stránkách deníku převážně pozitivní, zejména je zdůrazňována vyváženost uspokojení zájmů jednotlivých stran. Podle deníku jsou s novelou spokojeny nové televize, které budou moci od ledna začít vysílat. Nova a Prima zase dostanou kompenzaci v podobě další digitální licence, ačkoli někteří zástupci nových televizí mají obavy, že Nova a Prima díky náskoku a více licencím opět ovládnou trh. MF Dnes dále po schválení novely v poslanecké sněmovně dne 29. září 2007 pozitivně hodnotila možnost rozšíření programové nabídky slovy „diváci znuženi současnou fádni nabídkou na obrazovce se mohou těšit na nové programy“, a konstatovala nutnost technologicky se na změnu připravit „vylepšením svého televizoru“. Prostor dostal zástupce nové televize Óčko, který zákon přivítal. List neopomněl připomenout, že Óčko je stejně jako MF DNES součástí mediální skupiny Mafra. Je otázkou, zda fakt, že Óčko je s listem vlastnický spojen, se projevil i v publikaci článku dne 21. května 2008 pod titulkem „TV Óčko je lídrem mezi digitálními televizemi“, uvádějící výsledky průzkumu sledovanosti Media projektu za 1. čtvrtletí 2007.

Jistý vhled redaktorů do zákulisí projednávání novely zákona je jasný z článku ze dne 20. srpna 2007. V rámci rubriky Byznys MF Dnes přinesla zprávu o „urputném lobbingu“, který provází projednávání diginovely ve sněmovně pár týdnů před jejím schvalováním, kdy své zájmy hájí staré i nové komerční televize.

Co se týká další skupiny zainteresovaných subjektů, poskytovatelů různých druhů vysílání, i těm byl na stránkách MF Dnes dáván pravidelně prostor. Například se začátkem roku 2008 vstoupila v platnost diginovele, včetně povinnosti pro kabelové televize poskytovat v rámci základní nabídky také vysílání nových digitálních televizí.

V nesnadném tématu, plném střetů zájmu různých skupin, list projevil často vysokou míru snahy o objektivitu. Na článek z 11. ledna 2008, který kritizoval fakt, že dominantní poskytovatel kabelové televize UPC zpoplatňuje pro své zákazníky příjem digitálních programů, reagoval PR ředitel UPC. Vysvětlil motivaci pro poplatky a obhájil je technickými důvody.

Zástupci poskytovatelů jiného alternativního příjmu, a sice satelitního vysílání také dostali prostor a o satelitu jako o časté alternativě set top boxu z řadou výhod deník informoval pravidelně. Na druhou stranu prezentoval list i kritiku satelitních přijímačů, respektive státu, zejména z hlediska jejich ceny a zásahu do vzhledu krajiny. Vydání ze dne 31. srpna 2007 přináší výpověď nespokojeného starosty: „na to, že jde o tak zásadní zásah do života lidí to není dobře zvládnuté. Stát se nepostaral, aby tu signál byl.“ Kritika je poměrně výrazná i ze strany redakce. Článek ze dne 1. září 2007 pod titulkem „Stát vybírá peníze za zrnění televize“

kritizuje fakt, že koncesionářské poplatky musí platit i ti, kteří se k televiznímu signálu nedostanou jinak než přes drahý satelit.

Před Vánoce 2007 Nova obnovila analogové vysílání na Domažlicku, aby podle mluvčí zajistila „prožití nerušených Vánoc s naší televizí“ (30. listopadu 2007). Ačkoli jde v rámci procesu digitalizace o krok zpět, i když jen dočasný a MF Dnes správně udává i právně-licenční důvod pro tento krok, mediální obraz Novy v procesu digitalizace se tím pro diváckou veřejnost dostal do pozitivních hodnot. Na pozitivním obrazu se ostatně MF Dnes podílela referováním i o jiných událostech spojených s TV Nova (nákup set top boxů potřebným, vysílání ve vysokém rozlišení HD TV). To do značné míry vyvážilo její negativní obraz v celém procesu, který společně s Primou brzdila. O „jízdním řádu digitalizace“ informovala MF Dnes s jistou mírou relevance. Koncem dubna byl schválen Technický plán přechodu (TPP), kde jsou odsouhlasená konkrétní data přechodu na digitální vysílání v jednotlivých regionech. Jak MF Dnes hodnotí, výsledný text je kompromisem mezi zájmy České televize, Novy, Primy i nových komerčních stanic a provozovatelů sítí. Zástupci všech stran se v člancích věnovaných TPP mohli k plánu vyjádřit, stejně jako formální strůjci předpisu - zástupci státní správy (ministr průmyslu a obchodu Říman a národní koordinátor Zdeněk Duspiva).

2.3. „MF Dnes přináší užitečné servisní informace“

Velká část takto tématicky zaměřených článků vycházela v rámci regionálních mutací⁴⁶. V nich se čtenáři mohli dovědět o aktuálním dění v regionu, datech spouštění digitálního vysílání a vypínání analogového. Celá řada reportáží se věnovala situaci na Domažlicku. V nich se obyvatelé i technici, (zpravidla prodejci elektroniky), vyjadřovali k nejčastějším potížím spojeným s digitalizací. Obecně se informace o nezbytnosti set top boxu pro digitální příjem vyskytuje téměř v každém článku, který se týká digitalizace. MF Dnes také poskytla čtenářům možnost poradit se ohledně digitalizace prostřednictvím telefonní linky a emailové adresy plzeňské redakce.

První větší článek o situaci na Domažlicku vyšel pod titulkem „Končí jim doba analogová“ (17. července 2007). Informace byla spojena s kritikou informační kampaně v České televizi, ze strany prodejce elektrotechniky a diváka a s upozorněním na špatnou informovanost zejména starších lidí. V plzeňské mutaci MF Dnes pak celé prázdniny vycházeli články informující o plánovaném přechodu. Titulky byly dostatečně výstražné: „Televize bez set top boxu bude k ničemu“ nebo „Analogovému vysílání zvoní umíráček“. S blížícím se

⁴⁶ z regionálních mutací se tématu nejvíce věnovala Plzeňská verze deníku, což souvisí s vypínáním analogového signálu na Domažlicku.

koncem srpna, kdy mělo dojít k vypnutí analogového signálu ČT a Novy na Domažlicku, se množily články upozorňující, že „stará televize za týden končí“ a že „za pár dnů budou některé televize v regionu jen zrnět“. Novináři píšou o „analogové tmě“ a o tom, že „set top boxy jdou na dračku“. V souvislosti s vypnutím analogu MF Dnes používá termíny jako „televizní revoluce“, „digitální éra“, „zápis do historie“, čímž zdůrazňuje význam procesu pro televizní historii.

Vypnutí analogu na Domažlicku provázela v Plzeňské mutaci deníku řada reportáží s osobními zkušenostmi občanů. Těsně před přechodem dne 25. srpna 2007 přinesla MF Dnes reportáž z Domažlicka a v ní výpověď matky, jejíž čtyřletý syn „přijde příští týden o pohádky“, protože s koupí nového satelitu „musí počkat do výplaty“ a výpověď ženy, která s koupí set top boxu „musela přitlačit na manžela“, protože se „chce dívat na Ordinaci v růžové zahradě“. Je otázkou, nakolik podobné výpovědi mají relevanci pro čtenáře, zvláště pokud nejsou doprovázeny přesnými čísly o počtech domácností připravených na digitální vysílání a hledáním příčin nepřipravenosti některých domácností.

Dva týdny po přechodu na digitální vysílání na Domažlicku 13. září 2007 vyšel článek konstatující, že „digitální horečka skončila“ a „set top boxy se prodávají jen minimálně“ s výpovědí prodejce z Domažlic.

MF Dnes se také věnovala problematice informování seniorů a zdravotně postižených lidí. Kladně hodnotila přístup Novy, která přispěla na nákup set top boxů v domovech důchodců a jiných ústavech slovy: „...díky Nově má nemocnice digitální televizi zadarmo“. V rámci komentáře navrhla zvážit podobný postup jako USA, kde set top boxy spolufinancoval stát. MF Dnes také přináší informace o alternativách příjmu televizního signálu prostřednictvím pozemního signálu tj. satelitem nebo kabelem, včetně informace o nákladech a srovnání výhod a nevýhod těchto typů příjmu.

V rubrice Hi-tech vycházely recenze televizní techniky a obecně články věnované technické podstatě digitalizace, návody na zapojení set top boxu, rady ohledně výběru technologie. Mladá fronta přinášela opakovaně podrobnější informace o přibližných cenách a funkcích dekodérů i jiné techniky (satelitů, televizi), o způsobech zapojení set top boxu a nastavení antény. Například 14. srpna 2007 vyšla celá dvoustrana článků zaměřených zejména na praktické aspekty digitalizace, od výběru dekodéru a podrobného návodu na jeho zapojení přes mapu pokrytí po nabídku alternativních technologií. Články byly doprovázeny řadou fotografií a slovníčkem pojmů spojených s digitalizací. Informace komentovali či přímo uváděli prodejci elektroniky a zástupců firmy instalujících antény. Zástupci obchodních řetězců vypovídali o zvýšeném zájmu o dekodéry. V rámci glosy redaktor ujišťoval, že s nákupem není třeba spěchat, protože ceny set top boxů ještě budou klesat (Kdo si počká, ten se dočká z 21. července 2007).

Co se týká signálu v jiných regionech, publikovala MF Dnes kritický článek o rušení analogového signálu v pohraničí (Ašský a Šluknovský výběžek) německým digitálním, což

hodnotí jako důsledek zpomaleného přechodu u nás a jako první reálný dopad zpoždění na diváky. Za viníka označuje deník televize Novu a Primu, kteří zdržují digitalizaci kvůli obavám z konkurence.

Titulek „Digitální vysílání v nedohlednu“ ze dne 21. července 2007 v Karlovarské mutaci deníku evokuje beznadějnou situaci ohledně digitálního příjmu v Karlovarském kraji, ačkoli záhy dodává, že část kraje je již pokryta celý kraj bude pokryt během příštího toku.

Pardubická mutace deníku 8. srpna 2007 publikovala kritický článek o rozhodnutí České televize nespustit vysílání na Pardubicku do konce roku 2007.

2.4. Pozitivní a negativní aspekty

Ačkoli deník zařazuje i reportáže kladně hodnotící kvalitu digitálního obrazu a referuje o spokojenosti diváků s širší programovou nabídkou, více plní stránky novin články s negativním podtextem. Zejména texty o technických problémech na Domažlicku (od potíží se signálem po problém dvou ovladačů) lze do značné míry vnímat jako varování před podobnými potížemi v dalších regionech. Celkově spíše negativní obraz digitalizace odráží snad realitu, pro diváky televize ale povzbudivě příliš nepůsobí. Články jako je „Digitální rozčarování“ ze dne 10. prosince 2007 na popularitě digitalizaci nepřidávají.

Z hlediska zdrojů lze pozitivně hodnotit fakt, že minimum zpráv k digitalizaci je převzatých z tiskové agentury, o digitalizaci píše pravidelně několik redaktorů v různých redakcích. Prostor dostávají i nezávislí odborníci.

3. Lidové noviny

Ze stejné mediální skupiny (Mafra) jako je Mladá Fronta DNES jsou i Lidové noviny. Lidové noviny se prezentují jako celostátní zpravodajský list se speciálním zájmem o politiku, ekonomiku, kulturu, vědu a vzdělání. Lidové noviny jsou vyhledávané pro jejich erudované komentáře, názory předních osobností z domova i ze světa a také pro jejich kvalitní přílohy⁴⁷. Mezi čtenáře LN patří konzervativní lidé ve středním a vyšším věku s vysokým vzděláním, nejvyšším socioekonomickým postavením a příjmy, často se jedná o hlavy domácností, nezanedbatelnou část čtenářské obce tvoří důchodci, čtou je ale i vedoucí pracovníci⁴⁸.

Lze konstatovat, že co se týká procesu digitalizace, zaměřil se list zejména na ekonomicko-politické souvislosti přechodu. Odborných technických článků bylo ve srovnání

⁴⁷ převzato z webových stránek mediální skupiny Mafra www.mafra.cz

⁴⁸ z výzkumu *Median, GfK Praha – Media Projekt III. a IV. Q 2007; MML TGI ČR I. a IV. Q 2007, čtenost posledního vydání*

s MF Dnes méně. To může být způsobeno také faktem, že v LN nevychází regionální přílohy. Publikovat tak podrobné analýzy dostupných přístrojů a podrobně reportovat o aktuální situaci pokrytí signálem v obcích kolem Domažlicka nemá pro čtenáře jedné celostátní podoby listu takovou relevanci. Nicméně i v LN vyšel test set top boxů a několik článků věnujících se výběru televizní techniky.

Naopak rozhodnutí vlády a parlamentu, která mají více či méně přímý celospolečenský dopad, našly na stránkách deníku často své místo, navíc hojně komentované ať už aktéry procesu, nebo nezávislými odborníky.

3.1. Lidové noviny o diginovele

V LN se pravidelně objevovaly zprávy z projednávání diginovele legislativní Radou vlády včetně vysvětlení nového principu přidělování licencí. List referoval o zvýšení konkurence na televizním trhu i o kompenzacích pro Novu a Primu. Do širších souvislostí dávaly LN situaci u nás například připomínkou podobnosti s britským modelem. Zprávy obsahovaly výpovědi zástupce ministerstva vnitra pro obhajobu zvoleného modelu, zástupce mediální komise Senátu, a také zástupců nových televizí v rámci přílohy Byznys. Články se vyznačovaly značnou nestranností a snahou o zasazení diskuse v parlamentu a na vládě do co nejširších souvislostí.

Deník prokázal relativně vysokou míru vzhledu do problematiky, když se novela zákona dostala do poslanecké sněmovny: uvedl některé příklady pozměňovacích návrhů, představil i jejich autory a informoval o průběhu debaty, přičemž dal prostor jednotlivým stranám. Fero Fenič tak např. kritizoval prodloužení stávajících licencí Nově a Primě, protože v tom vidí zvýhodnění jejich pozic na televizním trhu (Fenič zvažuje televizní arbitráž, 27. září 2007).

Prostor dostaly i kabelové televize, které se bránily povinnosti vysílat i programy všech nových digitálních stanic v rámci nejnižší programové nabídky (Nová šance pro digitální TV, 29.9. 2007). V témže článku se vyjádřily i zástupci nových televizí, kteří naopak povinné vysílání svých programů kabelovou televizí považují za své právo. Problematika je z právního hlediska poměrně složitá, a tak i v tomto článku jako v řadě dalších dochází k míchání pojmu „must carry“ a „povinné programy v nejnižší programové nabídce“. K tématu se LN vrátily také v květnu 2008, kdy největší operátor kabelových sítí v Česku hrozil soudním sporem ve snaze zbavit se povinnosti přenášet všechny nové digitální programy. Autor článku dává prostor naznačuje rozpor mezi tímto krokem a zájmem kabelových operátorů mít zdarma přístup k originálnímu českému obsahu.

Čtenáři LN se pravidelně mohli setkávat s výpověďmi politické reprezentace, která má za digitalizaci zodpovědnost. Většinou jde o zástupce Ministerstva vnitra (I. Langer, Z. Zajíček),

legislativní rady vlády (C. Svoboda), poslanců i senátorů. LN publikovaly také osobní názor senátora na přínosy digitální televize, který je přesvědčen, že „potíže budou vyváženy kvalitnější službou“.

Lidové noviny také referovaly o rozporu mezi růstem výše koncesionářských poplatků a zároveň dočasným navýšením podílu reklamy v České televizi, což bylo ze strany veřejné správy zdůvodněno nutností investic do digitální sítě (Reklama v ČT? Má zůstat půl procenta, 25. července 2007). Ředitel Novy se naopak k tomuto kroku vyjádřil s obavami z ohrožení soutěže na televizním reklamním trhu.

Zejména v období předkládání pozměňovacích návrhů k diginovele deník podrobně informoval o jednotlivých návrzích a jejich případných dopadech. Po schválení nové podoby mediálních zákonů Lidové noviny informovaly o „zelené pro první digitální televize“ na titulní straně (29. září 2007) a uvnitř listu popsaly hlavní aspekty, daly prostor spokojeným i nespokojeným hlasům. Známkou nestrannosti listu je mimo jiné to, že veškerá hodnocení byla z úst protagonistů, nikoli redaktora.

O diginovele LN referovaly také po jejím schválení v Senátu (1. prosince 2007) a při nabytí účinnosti na začátku ledna 2008. Čtenáři si tak mohli na základě série zpráv o projednávání novely vytvořit celistvý obraz a poznali postoje všech hlavních aktérů. Začátkem roku 2008 LN přinesly podrobný popis nových televizí, které dostaly dočasné digitální licence, včetně plánovaného obsahu.

Po přijetí Technického plánu přechodu dne 28. dubna 2008 se k novému jízdniému řádu mohly vyjádřit jeho tvůrci, hájící dané lhůty (ministr průmyslu a obchodu, předseda vlády a národní koordinátor Duspiva. O lobbingu, který stál v pozadí schvalování harmonogramu a o politických zájmech, které jsou na televizní vysílání napojené psal Ondřej Aust v komentáři, který byl kritikou neprůhledného rozhodování, jehož důsledkem je zdržování digitalizace a šíření jiných technologií než je pozemní vysílání (Pyrrhovo vítězství analogu, 2. května 2008).

3.2. Širší souvislosti a pohledy „stakeholderů“

Zřejmě kvůli chybějící regionální mutaci deníku chybí i podrobnější informace o situaci v regionech, kterých se týká vypínání analogového vysílání. Základní data nicméně uvedena jsou. O situaci na Domažlicku podrobněji informují LN těsně po vypnutí analogového vysílání. Věnuje digitalizaci rubriku „Téma“. Vypnutí analogového považuje deník za pozitivní součást procesu, už z titulku ale i z celé reportáže vyplývá, že potíže se zachováním signálu nejsou neřešitelné. (Na televizi se peníze najdou vždycky, 3. září 2007). V reportáži z obchodů s elektronikou uvádí, že set top boxy na Plzeňsku jsou vyprodané. Deník uvádí i mezinárodní souvislosti, postoj Evropské unie a situaci v členských státech. Jsou vyjmenovány výhody

a přínosy digitalizace včetně možnosti interaktivních služeb. List také uvádí možnosti pro zachování televizního příjmu po vypnutí analogového signálu.

Svůj komentář k procesu uveřejnil také publicista Ondřej Neff, v němž pozitivně hodnotil fakt, že k vypínání analogu dochází a kritizující přístup politiků i televizí, kteří s digitalizací kvůli obavám z novinek otálejí (Neodolatelný tlak, 3. září 2007).

Lidové noviny k tématu digitalizace také přinesly rozhovory se zajímavými osobnostmi, reprezentující různé klíčové strany digitalizace. V září vyšel rozhovor s šéfem české pobočky mediálního koncernu Lagardere (Frekvence 1, Evropa 2) o kritice diginovely, která nedovoluje až do vypnutí analogového signálu vstup na trh novým televizím jiným, než šesti konkrétním, kterým byla původně udělena licence (Diginovela je protiústavní, 10. srpna 2007).

Dne 1. listopadu 2007 vyšel rozhovor se šéfkou Českých radiokomunikací Jane Hannah, která nebyla spokojena s rychlostí (Digitalizace by měla zrychlit). Nejen k digitalizaci, ale také k programovým věcem promluvil na stránkách LN v březnu 2008 ředitel TV Nova Petr Dvořák a ředitel Primy Petr Chajda (9. ledna 2008).

3.3. LN a technologie

Také LN se vedle politicko-ekonomických aspektů televize věnovaly technickým otázkám. Lidové noviny také přinesly výsledky průzkumu Českého telekomunikačního úřadu o informovanosti veřejnosti a technické vybavenosti (28. listopadu 2007).

Deník LN s přicházející zimou psal o zhoršení digitálního signálu vlivem deštivějšího počasí. To bylo podle vedoucího digitalizace ČT Hanuše i národního koordinátora pouze dočasné a týká se ojedinělých případů, zejména tam kde jsou antény ve špatném stavu. V jiném článku LN píše o satelitech, které by mohly v místech se špatným pozemním signálem nahradit set top boxy. V odlehlých místech je totiž drahé stavět pozemní síť. Jejich obliba roste, na Domažlicku až 30% domácností přijímá televizní signál z družice, před digitalizací to bylo 10%. Co se týká technologie, také Lidové noviny otiskly výsledky testu přijímačů digitální televize - set top boxů a satelitů, i když se znatelným zpožděním oproti MF Dnes (Test přijímačů digitálního vysílání, 16. dubna 2008).

LN se dále věnovaly stavu českých antén (7. 12. 2007), které často mají vliv na kvalitu signálu, možnostem vysílání ve vysokém rozlišení a samozřejmě o termínech spouštění digitálního vysílání v jednotlivých regionech.

Dne 6. června tytéž noviny přinesly čerstvé statistiky o tom, že již 25% domácností může sledovat digitální televizi, ať přes satelit nebo pomocí zemského digitálního vysílání.

3.4. Obraz digitalizace podle LN

Obecně mají v LN oproti MF Dnes výraznější podíl převzaté agenturní zprávy, pod autorskými články je podepsán v naprosté většině jeden redaktor (Ondřej Aust). Zřetelně ale odděluje zpravodajství, kde dává slovo hlavním aktérům a sám situaci nehodnotí, od osobních komentářů, které nepostrádají vysokou míru vhledu. Pro redakční zprávy LN je charakteristické, že hodně prostoru dostávaly klíčoví hráči digitalizace, národní koordinátor Zdeněk Duspiva, ministr vnitra, zástupci televizí nových i starých, vedoucí projektu digitalizace ČT Petr Hanuš, zástupce Českých radiokomunikací - tedy provozovatelů vysílačů, i zástupci provozovatelů kabelových a satelitních sítí.

Obraz digitalizace podle LN lze charakterizovat, jako velmi vyvážený, pozitivně vyznívající vůči digitalizaci jako takové, méně už vůči průběhu procesu u nás. Technické problémy nevnímá jako opravdové hrozby přechodu. Články se vyznačují vysokým podílem výpovědí lidí, kteří mají na proces přímý vliv.

Čtenáři LN tak mají možnost sami analyzovat průběh procesu a na základě širších souvislostí si vytvořit představu zejména o politicko-ekonomických aspektech digitalizace.

4. Právo

Deník Právo je stabilně druhým nejčtenějším celostátním nebulvárním deníkem na trhu. Mezi jeho čtenáře patří zejména lidé ve středním a nejvyšším věku s vyšším vzděláním, mírně nadprůměrným socioekonomickým postavením, ale spíše se středními a nižšími příjmy. Velkou část čtenářské obce tvoří důchodci⁴⁹. Právo bývá tradičně vnímáno jako deník, který má blízko k levici.

Ze tří sledovaných deníků Právo věnovalo problematice digitalizace nejméně prostoru. Ve sledovaném období vyšlo na 40 článků souvisejících více či méně s přechodem na novou technologii televizního vysílání. Při pohledu na titulky je zjevné, že i deník Právo se věnuje jak technické tak i politické podstatě digitalizace, přičemž převažují články, které se věnují procesu přijímání nového legislativního rámce.

V Právu vychází regionální varianty. V té pro Západní Čechy, tedy region nejostřeji sledovaný v souvislosti s digitalizací, nevyšlo v roce 2007 v porovnání s MF Dnes mnoho článků zacílených na praktické problémy digitalizace. I v tomto listu se ale základní informace ke čtenářům dostaly a nezřídka měly „uklidňovací“ charakter. Dne 27. července 2007 vyšel rozhovor se starostou Domažlic, v němž konstatuje, že lidé v regionu mají informací dostatek.

⁴⁹ z výzkumu *Median, GfK Praha – Media Projekt III. a IV. Q 2007; MML TGI ČR I. a IV. Q 2007, čtenost posledního vydání*

4.1. Právo a technologie

Dne 20. srpna, deset dní před vypnutím analogového signálu na Domažlicku vyšla na stránkách přílohy Firma série článku věnovaných praktickým aspektům digitalizace. Uvádí příčiny přechodu na novou technologii obecně i důvody pro volbu Domažlicka jako prvního regionu pro nastolení „analogové tmy“. Právo jako jediný z analyzovaných deníků upozornilo na vypnutí signálu také pomocí vtipu a obecné češtiny⁵⁰.

Jako záměr vyznívá pozorování, že ve srovnání s ostatními deníky se v Právu nápadně častěji čtenáři dovídali o podpoře Novy dětským domovům a domovům důchodců, která nakoupila set top boxy v hodnotě 1,5 milionu korun pro sledování digitální televize. Prezentace soutěže TV Nova o 200 kusů set top boxů v tomto kontextu působí také spíše jako marketingový tah než jako seriózní rada o tom, jak přijít levně k set top boxu. Nicméně objektivní informace o cenách a typech vybavení nechybělo, stejně jako upozornění na důležitost kvalitní antény. Podrobně se Právo na této speciální dvoustraně věnovalo také možnosti přijímat signál přes satelit, včetně detailního popisu této technologie a potřebného vybavení.

Poměrně rozsáhlá reportáž z regionu Domažlicky vyšla v celostátní podobě Práva v den přechodu 1. září 2008. I v tomto deníku o zvýšené prodejnosti televizní techniky hovořil domažlický prodejce David Rácz. Prostor dostali zástupci TV Nova a Českých radiokomunikací, podle kterých se začátek digitální éry „obejde bez přípitků“. Řada jmenovaných občanů z okolních obcí vypovídala o své připravenosti i o svém překvapení z nefunkční televize.

Forma atraktivních osobních výpovědí občanů je v Právu velmi častá. Pro příklad uveďme výpověď Marie Kustové z Domažlic pořízenou v obchodě s elektronikou: „To pořád nebyl čas, nebyl čas, až jsme neviděli nic než zrnění. Seriály si ale nemůžeme nechat ujít, tak tady stojíme.“ (Na Domažlicku začalo digitální vysílání, 3. září 2008). Identifikace čtenářů s problémem formou osobních výpovědí problémem zasažených lidí se zdá být pro list důležitější než podrobné informování o tom, jak se technicky vybavit pro zachování televizního příjmu. Rovněž o výhodách digitálního vysílání se dozvídají čtenáři jen velmi okrajově, převažuje kritika příjmu signálu v odlehlých oblastech.

⁵⁰ Miroslav Rychec, Právo ze dne 20. srpna 2007, str. 12 Firma

Karle, vono to nefunguje!

Nic nevidím!

Karel měl pocit, že digitalizace TV vysílání je jen nějaká módní, nesrozumitelná vymyšlenost, kterou nechce a nepotřebuje. Nechal to plavat. Jeho „bedna“ se tak ponořila do analogové tmy.

Nenechte se zaskočit vypínáním analogového, tedy tradičního televizního vysílání, které bude postupovat nejpозději do roku 2012.

Na titulní stranu deníku Právo se problematika digitalizace dostala jen jednou, a to když informoval o problematice zavedení pronájmu set top boxů v domácnostech s více než jedním televizorem, které řešil i Úřad na ochranu hospodářské soutěže. Právo v souladu s pravidlem neustrannosti zveřejnilo i odpověď společnosti UPC na svůj text.

4.2. Právo a diginovela

O novele mediálního zákona v souvislosti s digitalizací psalo Právo podobně jako ostatní deníky hlavně v září 2007 během jejího projednávání ve vládě i ve sněmovně. Hlavní aspekty novely hájil v rozsáhlém rozhovoru jeden z hlavních aktérů Zdeněk Zajíček, náměstek ministra vnitra (14. srpna 2007).

O levicové orientaci deníku svědčí například to, že za jeden z nejzásadnějších poslaneckých návrhů označil deník plán poslankyně Levé z KSČM využít zisky z navýšení reklamního času v České televizi na nákup satelitů pro ty oblasti, kam „nedoletí digitální signál a nevyplatí se stavět dokrývače“ (26. září 2007), který ale neprošel.

Právo se podobně jako oba první analyzované deníky vyjadřuje kriticky k množství lobbyingu při projednávání novel. Právo v této souvislosti psalo kriticky o nutnosti přijímat televizní signál pomocí satelitu v odlehlých místech, přičemž koncesionářské poplatky musí platit i majitelé televizí bez signálu.

4.3. Zaměření na program nových televizí

Výši koncesionářských poplatků hájil ve velkém rozhovoru z 9. května 2008 ředitel České televize Jiří Janeček. Také vyzdvihl roli ČT, kdy veřejnoprávní médium je „tahounem“ české digitalizace. Zároveň zlehčil výši pořizovací ceny set top boxu přirovnáním k cenám mobilních telefonů, k nutnosti pořizovat si pro příjem televizního signálu satelit se nevyjádřilo přijetí diginovely Právo na základě informací, včetně citací, z Českého telekomunikačního úřadu přineslo zprávu o možném zpoždění procesu digitalizace a odložení definitivního vypnutí analogu o rok na listopad 2011.

Relativně velký prostor dostal pro prezentaci nové televize Fero Fenič, článek vyznívá jako marketingová propagace Febio TV a nemá mezi dalšími nejčtenějšími deníky obdoby (8. listopadu 2007). Pro čtenáře potažmo diváka má ale jistou relevanci. Z hlediska objektivity se může zdát nesprávné, že stejný prostor nedostali zástupci zbylých pěti nových digitálních programů.

Právo se hodně věnovalo Nově, ať už zmiňovanému nákupu set top boxů potřebným, nebo nespokojenosti české komerční jedničky s technickým plánem přechodu a s nedostatečnou kvalitou signálu na Domažlicku. Deník informoval o prvním udělení licence nové digitální televizi Barrandov na konci února. Naopak vstup diginovely v platnost nevyužil pro obšírnější informaci o novinkách na českém televizním trhu.

V regionálních mutacích Jižní Morava a Plzeňsko vyšly v květnu a červnu 2008 stručné články o plánovaném pokrytí regionů digitálním signálem.

4.4. Obraz digitalizace podle Práva

Právo přináší nejméně komplexní obraz digitalizace, ani zde ale nechybí základní informace o všech podstatných aspektech procesu, včetně technických. Digitalizace je spíše vnímána jako nutné zlo, pozitiva změny technologie nejsou zdůrazňována. Důraz se klade na zajištění televizního signálu všem a pokud možnost s co nejnižšími náklady.

Na přístupu Práva jsou cenné rozsáhlé rozhovory se zainteresovanými lidmi, ať už z veřejné správy nebo z nových či stávajících televizí.

5. Shrnutí výsledků analýzy

Souhrnně lze uvést, že všechny tři vybrané deníky se ve sledovaném období věnovaly tématu digitalizace pravidelně, což je důkazem jednak společenské důležitosti tématu a jednak jeho čtenářské atraktivity.

Povaha informování o digitalizaci se v jednotlivých sledovaných denících lišila. Nikoli výrazně, fakta měla všechna zkoumaná média k dispozici tatáž. Rozdíl byl ale ve stylu podání informací a v důrazu, který byl kladen na jednotlivé aspekty procesu. Přičemž výběr a akcentování jistých témat odpovídalo v zásadě profilu konkrétního deníku a charakteristice jeho cílové čtenářské skupiny.

A tak se čtenáři v souladu s poselstvím MF Dnes „přinášet užitečné servisní informace“ dozví, jaký přijímač je pro ně ten nejlepší, kde je k dispozici jaký signál a kam natočit anténu pro zachování nejlepšího příjmu, a to zejména na stránkách regionálních variant deníku. MF Dnes se také orientuje na aktuální informace z domácí politiky, které v souvislosti s digitalizací přináší, ale oproti Lidovým novinám postrádají jistou analytickou hloubku.

Lidové noviny, nemaje regionální mutace, se o to důkladněji věnují celospolečenským, zejména vnitropolitickým tématům. S jistou mírou vzhledu dávají prostor pro výpovědi hlavních

aktérů procesu. Čtenáři Lidových také budou informováni o různých technologických aspektech digitalizace, ačkoli v poněkud obecnější míře. Čtenář Lidových novin bude pravděpodobně přistupovat k digitalizaci s mnohem větším entuziasmem, možná i proto že nebyl „zatěžován“ příliš detailně líčenými potížemi spojenými s vypínáním analogového vysílání.

Také obraz digitalizace na stránkách druhého nejčtenějšího seriózního deníku odpovídá profilu čtenářů. I těm se dostanou veškeré relevantní informace, nicméně s důrazem na sociální aspekty a také roli státní správy, v níž mají levicovní voliči tradičně větší důvěru než v soukromý sektor.

Během analýzy jsem v textech zpráv neobjevila vyloženě zavádějící informace, větší či menší míra nepřesnosti byla občas způsobena zkratkou a snahou o větší srozumitelnost tématu. Názory, s kterými by bylo možné polemizovat, byly uvedeny v rámci analyticko-publicistických útvarů a jejich autoři se zpravidla vyznačovali značnou mírou vhledu, ačkoli nebyli nestranní.

Analýzu lze shrnout tak, že čtenáři všech tří analyzovaných tisků mají na základě informací z nich k dispozici relativně celistvý a pravdivý obraz složitého procesu, který je tak důležitý pro jeho hladký průběh. Lze tedy shrnout, že tisk plní svou veřejnoprávní informační roli v tomto procesu dobře.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce si kladla za cíl nahlédnout do zákulisí procesu nazývaného digitalizace televizního vysílání a blíže se podívat na to, jakým způsobem informují česká média o této komplexní problematice.

V teoretické části práce jsem doložila, že televize sehrála dle různých mediálních teorií zásadní roli při formování současné podoby společnosti a stala se nedílnou součástí našich životů. Předešlé tvrzení dokládá i fakt, že lidé dotčení v souvislosti s přechodem na digitální vysílání dočasnou ztrátou signálu, vnímají přístup k televiznímu obsahu jako své právo a dožadují se ho, jak vyplývá z různých reportáží na stránkách českého tisku. Zároveň jsem nastínila složitost situace v České republice při přijímání nového legislativního rámce, který měl kvůli tlaku zájmových skupin značný vliv na zdržení celého procesu a na negativní obraz digitalizace jako takové. Ekonomické zájmy jednotlivých televizí a provozovatelů různých druhů televizního vysílání jsou ospravedlnitelné. Také státní správa sehrála svou úlohu uspokojivě, neboť výsledná kompromisní podoba nového předpisového rámce je přijatelná pro všechny zainteresované strany.

Již v úvodu bylo zmíněno, a popis technologické stránky procesu to doložil, že hladký přechod ze staré technologie televizního vysílání na novou vyžaduje vysokou participaci ze strany uživatele – diváka. V rámci analýzy jsem se pak podrobněji zabývala tím, jak téma digitalizace pojímá druhý nejčastější analyzovatelný zdroj informací o digitalizaci – celoplošný denní tisk. Na základě jejích výsledků lze konstatovat, že základních informací pro veřejnost je v novinách dostatek, vyznačují se poměrně vysokou mírou nestrannosti a relevance.

V kontrastu s tímto poznatkem může působit fakt, že spokojenost s těmito informacemi je mezi veřejností relativně nízká, ještě nižší je spokojenost s informacemi z televize. Naopak nejspokojenější jsou lidé s informacemi získanými z internetu. Domnívám se, že tento fenomén se netýká pouze informování o digitální televizi, ale o získávání vědomostí obecně. Internet se bezesporu stává hlavním informačním zdrojem pro tu část populace, která k němu má přístup.

V této souvislosti je možné si položit otázku, jaká je budoucnost tradičních médií, v nichž má příjemce mediovaných obsahů z hlediska výběru témat pasivní roli (tisk, televize). Pro televizi se snad skrývá naděje v interaktivitě a doplňkových službách, které umožní právě digitalizace. Ale i nadále se tisk a televize budou stávat čím dál více zdrojem zábavy. Je otázkou času a rychlosti technologického rozvoje, kdy informace, ať už zpravodajského nebo analytického rázu, budou všichni hledat na internetu. Nebude trvat dlouho a veřejnost se bude domáhat práva na přístup k internetu podobně jako nyní pokládá za své právo příjem televizního obsahu.

Je zajímavé, že v analyzovaném vzorku tisku se v souvislosti s digitalizací nepsalo o tom, že digitalizace je pro veřejnost prospěšná právě i z hlediska přístupu k novým médiím. Kmitočty

„ušetřené“ přechodem na efektivnější technologii (tzv. digitální dividendu) bude možné využít, v případě zájmu průmyslu a uživatelů, k vysokorychlostnímu přístupu k internetu. O tyto volné kmitočty se již rozhořel spor mezi vysílateli televizí a poskytovateli internetu⁵¹.

Rovněž na tomto souboji bude zajímavé sledovat, jaké bude místo televize v éře internetu. Zda tato dvě média najdou brzy cestu ke konvergenci, nebo se jí budou v zápase o příjemce bránit.

⁵¹ Český telekomunikační úřad pořádá na téma digitální dividendy sérii seminářů. Podrobnosti jsou dostupné na <http://www.digitalni-dividenda.cz/>

SHRNUTÍ

Tématem této bakalářské práce je přechod na digitální vysílání a jeho obraz v českých médiích. Práce začíná stručným nástinem historie televize a názory několika významných mediálních teoretiků na toto médium. Následuje úvod do technické podstaty digitálního vysílání, z něhož plyne také hlavní motivace pro změnu technologie a její hlavní přínosy a nevýhody, zejména z pohledu televizního diváka. Přechod na digitální vysílání je nevyhnutelným krokem s řadou výhod pro veřejnost. Nicméně současně představuje jistou hrozbu pro stávající silné hráče na televizním trhu. Proto práce pokračuje popisem složitosti digitalizace v České republice včetně změn v regulačním rámci.

Protože informovanost, pozitivní motivace a aktivní role veřejnosti je pro úspěšný přechod zásadní, je jedna kapitola věnována také roli masových médií a informační kampaně. Jsou uvedena zajímavá čísla z nedávného výzkumu, který se zabýval informovaností diváků o digitalizaci. Ukazuje se, že po televizi je druhým nejčastějším zdrojem informací tisk, ale jen dvě třetiny respondentů jsou s nimi spokojeni.

Součástí práce je také kvalitativní obsahová analýza zaměřená na povahu informování o digitalizaci v českém denním tisku. Protože proces digitalizace je zdoluhavý a veřejnost se v něm někdy obtížně orientuje, bylo cílem výzkumu zjistit, do jaké míry v něm plní tisk svou veřejnoprávní roli. Po analýze tří nejčtenějších seriálních deníků publikovaných během jednoho roku bylo možné shrnout, že čtenáři mají na základě novin dostatek informací o digitalizaci, zejména těch praktických. Obraz digitalizace se ale mírně lišil v závislosti na profilu čtenářů jednotlivých listů.

SUMMARY

The topic of this bachelor thesis is „The Transition to Digital Broadcasting and the Czech Media“. The thesis starts with the brief television history and the opinions on this media by important media theoreticians. An introduction to the technical principles of the digital television comes as the next followed by the motivation for the switchover and its main opportunities and disadvantages, especially from the audience's point of view. The transition to the digital broadcasting is an unavoidable step with many opportunities for audience. Nevertheless, it represents kind of menace for nowadays strong players at the television market. Therefore the thesis continues with the description of the Czech digital environment including the development of the regulatory framework.

Since the awareness, positive motivation and active role of the public is crucial for the success of the process, one chapter also deals with the role of the mass media and the information campaign in the process. Interesting numbers from the recent survey on awareness of the Czech audience about the digitalization are presented. They shows that after television the press is the most common media the people heard about the digitalization from, but only two thirds of respondents are satisfied with the given information.

The thesis includes own qualitative content research focused on the nature of the information on the digitalization in the Czech newspaper. Given the fact that the process of the digitalization is lengthy and the public may be disoriented in it, the research tried to find out to what extend Czech press fulfils its statutory role in the society within the digital transition. After analyzing three the most popular newspapers published within one year, it was assumed that the readers can find enough basic information there, mainly the practical ones. However, the image of the digital television differs a bit depending on the readers' profile.

POUŽITÁ LITERATURA

BRIGGS, A. BURKE, P. *Social History of Media*. Cambridge : Polity Press, 2005. 304 s. ISBN 0-7456-3511-3

DUSPIVA, Zdeněk. *Digitalizace jako budoucnost elektronických médií*. Olomouc : Votobia. 2004. 146 s. ISBN 80-7220-169-7

FISKE John, HARTLEY John. *Reading Television*. London : Routledge. 2003. 2. vydání. 178 s. ISBN 0-415-32353-3

SCHULZ, Winfried. HAGEN, Lutz. SCHERER, Helmut. REIFOVÁ, Irena. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Uspořádala a přeložila Barbara Köpplová. Praha : Karolinum. 1998. 134 s. ISBN 80-7184-548-5

MANDER, Jerry. *Four Arguments for the Elimination of Television*. New York : Quill, 1978. Česky: *Čtyři důvody pro zrušení televize*. Přeložila Tamara Váňová. Brno : Doplněk. 2000. 355 s. ISBN 80-7239-063-5

McLUHAN, Marshall. *Člověk, média a elektronická kultura: Výbor z díla*. Přeložili Irena Příbylová a Martin Krejza. Brno : Jota. 2000. 424 s. ISBN 80-7217-128-6

MEYROWITZ, Joshua. *No Sense of Place. The Impact of Electronic Media on Social Behavior*. New York : Oxford University Press, 1985. Česky: *Všude a nikde. Vliv elektronických médií na sociální chování*. Přeložil Jan Jiráček. Praha : Karolinum. 2006. 341 s. ISBN 80-246-0905-3

POSTMAN, Neil. *Amusing Ourselves to Death*. New York : Viking Penguin. 1985. Česky: *Ubavit se k smrti*. Přeložila Irena Reifová. Praha : Mladá fronta. 1999. 190 s. ISBN 80-204-0747-2

REIFOVÁ, Irena a kol. *Slovník mediální komunikace*. Praha : Portál, 2004. Vydání 1. 328 s. ISBN 80-7178-926-7

THOMPSON, John B. *Media and Modernity: A Social Theory of the Media*. Cambridge : Polity Press. 1995. Česky: *Média a modernita : Sociální teorie médií*. Praha : Karolinum, 2004. Přeložil Jan Jiráček. 219 s. ISBN 80-246-0652-6

Diplomové práce:

KÁLAL, Jan. *Přechod na digitální vysílání z pohledu televizního diváka*. Praha : Univerzita Karlova. 2007. Vedoucí práce Milan Šmíd. 101 listů.

Internetové zdroje:

Český telekomunikační úřad <http://www.ctu.cz/>

DigiZone.cz. <http://www.digizone.cz/>

DigitalInfo.cz <http://www.digitalinfo.cz/>

Mafra <http://www.mafra.cz/>

Ministerstvo průmyslu a obchodu <http://www.mpo.cz/>

Ministerstvo vnitra <http://www.mvcr.cz/>

Tutoriály DigiZone.cz <http://tutorials.digizone.cz/>

Louč <http://www.louc.cz>

Elektronické dokumenty:

Parlament ČR. Zákon 231/2001 Sb. ze dne 17. května 2001, o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů.

<http://www.rrtv.cz/cz/static/zakony/pdf/231-2001.pdf>

Vláda ČR. Nařízení vlády o technickém plánu přechodu zemského analogového televizního vysílání na zemské digitální televizní vysílání (nařízení vlády o technickém plánu přechodu).

<http://www.ctu.cz/cs/download/sb051-08.pdf>

Vláda ČR. Koncepce rozvoje digitálního vysílání v České republice schválená Vládou ČR 15. dubna 2006

<http://www.mpo.cz/cz/e-komunikace-a-posta/digitalni-vysilani/>

Český telekomunikační úřad. Digitalizace TV vysílání, ČTÚ, 2008 dostupné na

http://www.ctu.cz/cs/download/digitalni_vysilani/zprava_vyzkum_digitalizace_2008-2.pdf

Parlament ČR. Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů.

<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2005/sb043-05.pdf>

Evropská komise. Sdělení Komise k akceleraci přechodu z analogového televizního vysílání na digitální televizní vysílání (COM(2005)204 final)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0204:FIN:EN:PDF>

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha č. 1: tabulka Přehled důležitých událostí v procesu digitalizace ve sledovaném období (červenec 2007 – červen 2008)

Příloha č. 2: graf Zdroje informací o digitálním televizním vysílání

Příloha č. 3: graf Spokojenost s informacemi z jednotlivých zdrojů

Příloha č. 4: Analyzovaný materiál – seznam článků deníku Mladá fronta DNES

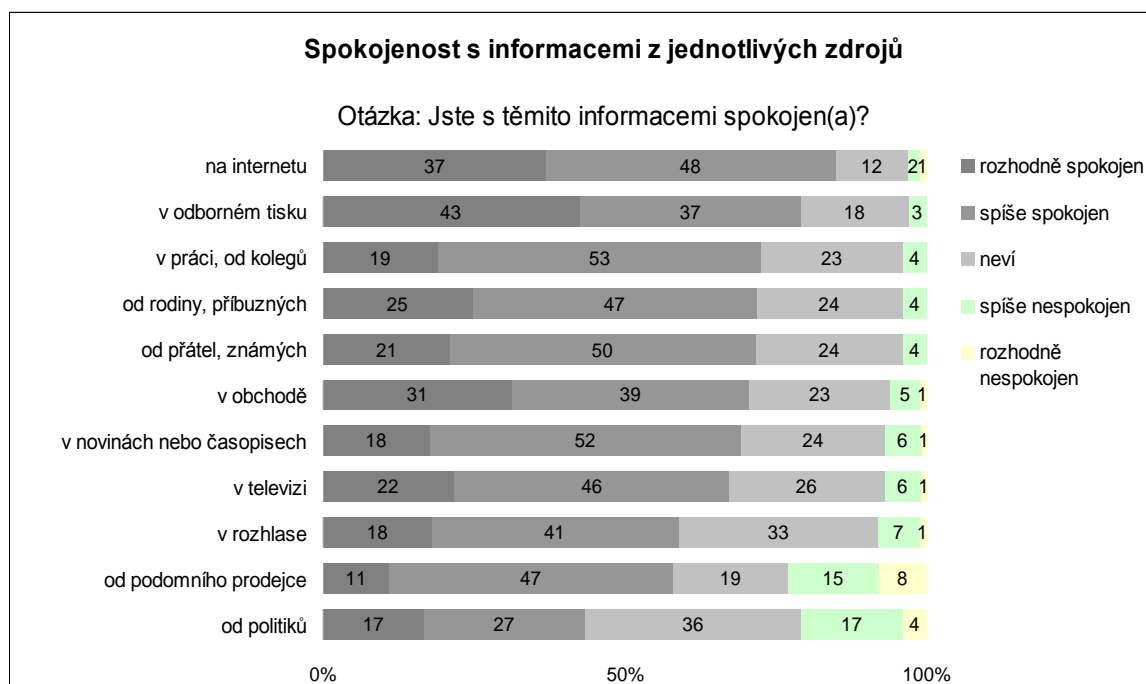
Příloha č. 5: Analyzovaný materiál – seznam článků deníku Lidové noviny

Příloha č. 6: Analyzovaný materiál – seznam článků deníku Právo

PŘÍLOHY**Příloha č. 1**

Přehled důležitých událostí v recesu digitalizace ve sledovaném období (červenec 2007- červen 2008):	
1.července 2007	start digitální televize v Ústí nad Labem z vysílače Buková hora
18. července 2007	vláda ČR projednávala „diginovelu“
31.srpna 2007	vypnutí analogového signálu na Domažlicku
28. září 2007	schválení diginovely poslaneckou sněmovnou
30. listopadu 2007	Nova se vrací k analogovému vysílání
1.ledna 2008	Nabytí účinnosti diginovely
leden – březen 2008	Příprava Technického plánu přechodu
28.dubna.2008	schválení Technického plánu přechodu
8. července 2008	Spuštění digitálního vysílání na Plzeňsku

Příloha č. 3

Zdroj: Zpráva ČTÚ o digitalizaci TV vysílání, 2008

Příloha č. 4: Analyzovaný materiál – seznam článků deníku Mladá fronta DNES

Česko potřebuje nové televizní stanice...
16.7.2007, str. 10 Názory, Fero Fenič

Nové televize mají získat dočasné licence
17.7.2007, str. 9 Ekonomika, (tys)

Končí jim doba analogová
17.7.2007, str. 2 Kraj Plzeňský, Eva Tichá, Petr Ježek

Státe, kup mi ten set-top-box!
17.7.2007, str. 2 Kraj Plzeňský, Jan Veselý

Digitální televize startuje. Bude víc programů
18.7.2007, str. 4 Z domova, Jan Mates

Kdo si počká, ten se dočká
21.7.2007, str. 2 Kraj Karlovarský, Michal Houdek

Až si budete kupovat set-top-box
21.7.2007, str. 3 Kraj Karlovarský, (art, hou)

Digitální vysílání v nedohlednu
21.7.2007, str. 3 Kraj Karlovarský, Michal Houdek

Žijete u hranic? Možná vám již dnes nepůjde televize
23.7.2007, str. 4 Z domova, Jan Mates

České programy zrní, hlásili diváci
27.7.2007, str. 3 Kraj Karlovarský, (ula)

Televize bez set-top boxu bude tisícům lidí k ničemu
3.8.2007, str. 1 Kraj Plzeňský, (et)

Analogové televizi zvoní umíráček
3.8.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, Eva Tichá

Nova přispívá potřebným na set-top boxy
3.8.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, (et)

Lidé na Ašsku musí přeladit Novu a ČT1
8.8.2007, str. 1 Kraj Karlovarský, (bz)

Změna plánu: digitální televize letos nepřijde
8.8.2007, str. 1 Kraj Pardubický, (dp)

Potřebujete nahrávat programy? Připlat'te si
14.8.2007, str. 3 Hi-tech, Roman Všetečka

Vypínáme, digitalizace
14.8.2007, str. 3 Hi-tech, Roman Všetečka

- Jak správně zapojit set top box
14.8.2007, str. 4 Hi-tech, Roman Všetečka
- Lexikon
14.8.2007, str. 4 Hi-tech
- Vaše jiná televize aneb digitální není lepší
14.8.2007, str. 4 Hi-tech, Petr Koubský
- Poslanci učinili první krok k digitalizaci TV
16.8.2007, str. 6 Z domova, (rep)
- Digitalizaci provází urputný lobbing
20.8.2007, str. 3 Byznys speciál, (tva, čtk)
- Za pár dnů budou některé televize v regionu jen zrnět
21.8.2007, str. 1 Kraj Plzeňský, (et)
- Set-top boxy jdou na dračku
21.8.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, Eva Tichá
- Pro příjem ČT1 je třeba přeladit
22.8.2007, str. 1 Kraj Karlovarský, (bz)
- Stará televize za týden končí
24.8.2007, str. 1 Kraj Plzeňský, Eva Tichá
- Digitální signál je silnější, přesto nedosáhne všude
24.8.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, (et, čtk)
- Jak zjistit, jestli televize půjde
25.8.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, (et)
- Na satelity už jsou pořadníky
25.8.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, Eva Tichá
- Zapojení set-top boxu většinou zvládne i laik
25.8.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, (pek)
- Chtějí sledovat televizi? Pořádně si připlatí
29.8.2007, str. 1 Kraj Plzeňský, Eva Tichá
- Jak přijímat digitální vysílání
30.8.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, Štěpán Janda
- Půlnoc: skončí analogové vysílání
31.8.2007, str. 1 Kraj Plzeňský, (et)
- V noci na sobotu začne televizní revoluce
31.8.2007, str. 1 Titulní strana, (jam, et)
- Digitální éra, den první
1.9.2007, str. 1 Kraj Plzeňský, Eva Tichá

- Stát vybírá peníze za zrnění televize
1.9.2007, str. 2 Kraj Plzeňský, Eva Tichá
- Vyrůstá hustý les satelitů
1.9.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, Eva Tichá
- Chválí digitální příjem
3.9.2007, str. 1 Kraj Plzeňský, Eva Tichá
- „Nejdřív začala zrnit ČT, pak odpojili i Novu“
3.9.2007, str. 6 Z domova, Eva Tichá
- Digitální horečka skončila
13.9.2007, str. 2 Kraj Plzeňský, Eva Tichá
- V televizi přibude osm programů
29.9.2007, str. 2 Události a politika, Josef Kopecký
- Bude Popelka už digitální?
1.10.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, Petr Ježek
- Někdo utrácel, jiný otočil anténu
1.10.2007, str. 3 Kraj Plzeňský, (pek, ČTK)
- Digitální televizi nabízejí i v Hradci
29.10.2007, str. 2 Kraj Hradecký, Jana Krejčová
- Nové digitelevize startují na jaře
2.11.2007, str. 3 Ekonomika, Tomáš Lysoněk
- TV Nova už na severu Čech vysílá digitálně
2.11.2007, str. 1 Severní Čechy, (ČTK)
- Nova bude mít od prosince druhý program
13.11.2007, str. 2 Události a politika, (kop)
- Přijde čas nových společných antén
16.11.2007, str. 3 Vysočina, Zdeněk Pavelka
- Nova obnovuje analogový signál
30.11.2007, str. 2 Kraj Plzeňský, (ot)
- Digitální rozčarování
10.12.2007, str. 1 Kraj Plzeňský, Eva Tichá
- Televizní poplatek se zvýší o 15 korun
13.12.2007, str. 2 Události a politika, (ČTK)
- Za nové televize si u UPC připlatíte
11.1.2008, str. 3 Ekonomika, Tomáš Lysoněk
- Jak je to s digitálními stanicemi v nabídce UPC
17.1.2008, str. 11 Názory, František Malina

Další digitální zpoždění

28.1.2008, str. 1 Kraj Plzeňský, Petr Ježek

Satelit chytí všechny programy, říká odborník

5.2.2008, str. 3 Jižní Čechy, (tš)

Nenaletěte digitální TV

9.2.2008, str. 37 Scéna – divadlo, Jan Kábrt

S nákupem techniky nespíchejte, radí odborník

1.3.2008, str. 3 Kraj Karlovarský, (hou)

Digitální příjem: odklad

7.4.2008, str. 1 Kraj Plzeňský, Petr Ježek

A co když zvítězí satelit?

7.4.2008, str. 2 Kraj Plzeňský, Petr Ježek

Česko - země plná satelitů

8.4.2008, str. 2 Ekonomika, Tomáš Lysoněk

Digitální vysílání? Možná na podzim

9.4.2008, str. 2 Kraj Karlovarský, Petr Ježek

Průzkum: Digitální televize stála 2878 Kč

15.4.2008, str. 1 Kraj Plzeňský, (čtk)

Digitální televize mají šanci na čtvrtinu trhu

21.4.2008, str. 5 Byznys speciál, (ČTK)

Barrandovská televize dá prostor také amatérům

23.4.2008, str. 6 Kultura, (spa)

Digitální vysílání pro polovinu kraje má skluz

29.4.2008, str. 1 Střední Morava, Jakub Štos

Otázky a odpovědi: Co vás zajímá o digitalizaci

6.5.2008, str. 2 Hi-tech, Pavel Kočička

Už víte, kdy vám ve vašem regionu vypnou

6.5.2008, str. 2 Hi-tech , Pavel Kočička, Roman Všetečka

Vyberte si set top box a digitální televizi

6.5.2008, str. 4 Hi-tech, Jan Kálal

Na horách je lepší satelit

6.5.2008, str. 6 Hi-tech, Pavel Kočička

Kdy vám vypnou televizi?

6.5.2008, str. 1 Hi-tech – příloha, Pavel Kočička

Plzeň bude už brzy digitální

16.5.2008, str. 2 Kraj Plzeňský,
(alt)

Digitál bude, zkontrolujte anténu
17.5.2008, str. 1 Kraj Plzeňský, (pek)

TV Óčko je lídrem mezi digitálními televizemi
21.5.2008, str. 4 Z domova, (rep)

Co má a nemá umět televize?
3.6.2008, str. 5 Hi-tech , Pavel Kočička

Sedm kroků Jak vybírat televizi
3.6.2008, str. 5 Hi-tech, (catt)

Digitální TV může sledovat čtvrtina lidí
6.6.2008, str. 3 Ekonomika, (ČTK)

Digitální ČT se Plzeň dočká 8. 7.
6.6.2008, str. 1 Kraj Plzeňský, (pek)

Není jisté, zda ČT začne za týden vysílat digitálně
1.7.2008, str. 3 Kraj Plzeňský, (pek)

Příloha č. 5: Analyzovaný materiál – seznam článků deníku Lidové noviny

Nový zákon: Digitální licence pro každého?
17.7.2007, str. 12 Byznys, čtk

Televizí bude dvakrát víc
19.7.2007, str. 12 Byznys, Ondřej Aust

TV: Při potížích zpět k analogu
3.8.2007, str. 13 Byznys/média, aus, čtk

Nova odstoupila od koupě Top TV
9.8.2007, str. 12 Byznys, čtk

Diginovela je protiústavní
10.8.2007, str. 13 Byznys / média, Ondřej Aust

Sasko už neruší signál ČT a Novy
18.8.2007, str. 7 Byznys, čtk

S novou tváří do digitální éry
21.8.2007, str. 9 Horizont, Ondřej Aust

Digitalizace: rychlé nákupy set-top boxů
1.9.2007, str. 7 Byznys, čtk

„Na televizi se vždy peníze najdou“
3.9.2007, str. 3 Téma, Ondřej Aust

Neodolatelný tlak 4
3.9.2007, Lidové noviny str. 2 Domov, Ondřej Neff

Analogové vysílání letos vypne Švédsko a Finsko
3.9.2007, str. 3 Téma, čtk

Staré televize už přestávají stačit
3.9.2007, str. 3 Téma, Ondřej Aust

Výhoda digitální sítě? Mnohem více programů
3.9.2007, str. 3 Téma, aus

ČT by mohla zákonem získat více reklamy
13.9.2007, str. 14 Byznys, aus

Poslanci zase začínají tvořit 6
14.9.2007, Lidové noviny str. 13 Byznys / média, Ondřej Aust

Většina Britů přijímá digitální vysílání
21.9.2007, str. 15 Byznys, čtk

Kabelovky se brání digitálu
24.9.2007, str. 13 Byznys, Ondřej Aust

Jistota pro Novu a Primu
26.9.2007, str. 13 Byznys, Ondřej Aust

- Fenič zvažuje televizní arbitráž
27.9.2007, str. 16 Byznys, aus
- Nová šance pro digitální TV
29.9.2007, str. 7 Byznys, Ondřej Aust
- Zelená pro první digitální televize
29.9.2007, str. 1 Titulní strana, Ondřej Aust
- A proč mi ta televize nejde, pane senátore?
4.10.2007, str. 11 Horizont, Adolf Jílek
- „Digitalizaci potáhne vyšší kvalita“
12.10.2007, str. 16 Byznys / média, Ondřej Aust
- Nova spustí druhý program s filmy a seriály
13.10.2007, str. 7 Byznys, aus
- Digitální televizi chce polovina Čechů 7
16.10.2007, Lidové noviny str. 14 Byznys, aus
- Úřad zkoumá ceny TV reklamy
23.10.2007, str. 12 Byznys, Ondřej Aust
- ČSSD podpoří novely o digitálním vysílání
31.10.2007, str. 15 Byznys, čtk
- Digitalizace by měla zrychlit
1.11.2007, str. 14 Byznys, Ondřej Malý, Ondřej Aust
- Diginovela míří ke Klausovi 8
2.11.2007, Lidové noviny str. 16 Byznys / média, Ondřej Aust
- Digitální TV? Potíže signálu
15.11.2007, str. 15 Byznys, Ondřej Aust
- Digitální vysílání? Někde ho ruší déšť a mlhy
15.11.2007, str. 1 Titulní strana, aus
- Prodej set top boxů: skoro 300 tisíc kusů
28.11.2007, str. 14 Byznys, čtk
- Digitální televizi často kazí špatné antény
7.12.2007, str. 16 Byznys/Média, aus, čtk
- Prodej set-top boxů před Vánocemi roste
13.12.2007, str. 13 Byznys, čtk
- Jistoty, ty v digitalizaci po česku nečekejme
14.12.2007, str. 13 Byznys/Média, Ondřej Aust
- Televizí bude víc, ČT podraží
28.12.2007, str. 16 Reforma, Ondřej Aust

- Naladíte si nové programy. Už brzy
29.12.2007, str. 8 Orientace – Společnost, aus
- ČT 2 bude někde už jen digitální
4.1.2008, str. 3 Televize, aus
- Televizní digitalizace začíná znovu
4.1.2008, str. 3 Televize, Ondřej Aust
- Digitální TV mohou začít
29.2.2008, str. 16 Byznys/Média, aus
- Byli jsme trochu nervózní
6.3.2008, str. 14 Byznys, Ondřej Aust
- Test přijímačů digitální televize
16.4.2008, str. 4 Více peněz – příloha, Petr Řezáč
- Digitalizace bez plánu
21.4.2008, Lidové noviny str. 13 Byznys, Ondřej Aust
- Většina peněz z reklamy ČT půjde na digitál
21.4.2008, str. 13 Byznys, aus
- Analog skončí v červnu 2012
29.4.2008, str. 14 Byznys, Ondřej Aust
- Pyrrhovo vítězství analogu
2.5.2008, str. 15 Byznys/ Média, Ondřej Aust
- Bude Z1 obětí protestu UPC?
9.5.2008, str. 16 Byznys/média, Ondřej Aust
- V Brně začíná digitálně vysílat i Prima. Zkušebně
16.5.2008, str. 6 Metropole/Brno, čtk, miš
- Z1 zahájila rozpůlenou kampaň
4.6.2008, str. 15 Byznys Reklama, jar
- Digitální TV je již pro čtvrtinu obyvatel ČR
6.6.2008, str. 15 Byznys, čtk
- V červenci začne digitální televize na Plzeňsku
6.6.2008, str. 16 Byznys/Média, čtk

Příloha č. 6: Analyzovaný materiál – seznam článků deníku Právo

Příští týden má vláda rozhodnout o diginovele
14.7.2007, str. 4 Zpravodajství, (jp)

Televizní trh by se měl otevřít všem zájemcům
17.7.2007, str. 5 Zpravodajství, (jp, ČTK)

Televizní digitalizace umožní přijímat až 70 programů
18.7.2007, Právo str. 5 Zpravodajství, (jp)

Vláda pro digitální novelu
19.7.2007, str. 4 Zpravodajství, (ČTK, jp)

Německá TV zřejmě naruší signál v pohraničí
24.7.2007, str. 5 Zpravodajství, (jp)

Informací k přechodu na digitalizaci je dost
27.7.2007, str. 10 Západní Čechy, Jindra Pašková

Analogové TV vysílání na Domažlicku za měsíc skončí
3.8.2007, str. 11 Region Čechy, Jindra Pašková

Věřím, že novela o digitalizaci ve Sněmovně hladce projde
14.8.2007, Právo str. 5 Zpravodajství, Jana Perglerová

Digitalizace zatím prošla hladce
16.8.2007, str. 4 Zpravodajství, (ada)

Éra digitálního TV vysílání je zde, soumrak tradiční televize začíná!
20.8.2007, str. 12 Firma, Miroslav Rychecký

Jak na příjem signálu ze satelitu
20.8.2007, str. 13 Firma, Miroslav Rychecký

Digitální TV: anténa může potrápít
20.8.2007, str. 14 Firma, Miroslav Rychecký

Mnohým klientům kabelové UPC se digitalizace zbytečně prodraží
22.8.2007, str. 1 Titulní strana, (jp)

Dnes končí analogová ČT a Nova na Domažlicku
31.8.2007, str. 7 Zpravodajství, (jp)

Digitální éru v Česku odstartovalo kliknutí myši
1.9.2007, str. 4 Zpravodajství, Jindra Pašková, Ivan Blažek

Televizní vysílání se v regionech změní do 10. 10. 2010
1.9.2007, Právo str. 4 Zpravodajství, Jana Perglerová

Na Domažlicku začalo digitální vysílání
3.9.2007, str. 4 Zpravodajství, Ivan Blažek

Antimonopolnímu úřadu nové poplatky UPC nevadí, některým právníkům ano
5.9.2007, str. 7 Zpravodajství, Vlastní zpráva

Jsou nutné nové poplatky zaváděné kabelovou UPC?

11.9.2007, str. 4 Zpravodajství, František Malina

Vypnutí analogového TV vysílání asi až koncem 2012

13.9.2007, str. 5 Zpravodajství, (jp)

Lidé mají doma přes 3,5 miliónu televizorů

21.9.2007, str. 5 Zpravodajství, (jp)

Poslanci finišují s diginovelou

26.9.2007, str. 5 Zpravodajství, (jp)

Sněmovna otevřela cestu k televizní digitalizaci

29.9.2007, Právo str. 3 Zpravodajství, (jp)

Digitální příjem ruší špatné antény

1.10.2007, str. 4 Zpravodajství, (ČTK, zr)

Nové digitální televize hned tak vysílat nebudou

3.10.2007, Právo str. 3 Zpravodajství, (jp)

ČTÚ: analogové TV vysílání skončí asi až v listopadu 2011

16.10.2007, str. 2 Zpravodajství, (jp)

Senátní komise pro schválení diginovely

17.10.2007, str. 7 Zpravodajství, (jp)

Plán přechodu na digitální televizi bude asi v prosinci

24.10.2007, Právo str. 5 Zpravodajství, (ČTK, jp)

Senátoři schválili diginovelu

2.11.2007, Právo str. 4 Zpravodajství, (jp)

Fero Fenič: Febio TV bude odvážnou televizí

8.11.2007, str. 8 Zpravodajství, Jana Perglerová

Nově se nelíbí plán přechodu na digitalizaci

24.11.2007, str. 4 Zpravodajství, (jp)

Nova v Domažlicích opět vysílá analogově

30.11.2007, str. 5 Zpravodajství, (jp)

Digitální vysílání ČT se bude odpočítávat

11.12.2007, str. 9 Zpravodajství, (jp)

Co čeká televize v budoucnosti

3.1.2008, str. 5 Zpravodajství, (jp)

O vypnutí analogového TV vysílání rozhodne vláda

18.1.2008, Právo str. 4 Zpravodajství, (jp)

Šéf ČTÚ: Kde bylo analogové TV vysílání, bude i digitální

4.2.2008, Právo str. 7 Zpravodajství, (jp)

Vysílací rada udělila první digi TV licence
28.2.2008, str. 5 Zpravodajství, (jp)

Členitost terénu neumožní mít všude digitální TV signál
29.2.2008, str. 8 Zpravodajství, (jp)

Nový termín vypnutí analogu 15
7.3.2008, Právo str. 8 Zpravodajství, (jp)

ČTÚ trvá na vypnutí analogu v roce 2011
18.3.2008, Právo str. 5 TÉMA (jp)

Na digitalizaci 405 miliónů z reklamy ČT
17.4.2008, Právo str. 4 Zpravodajství, (jp)

Zpravodajská televize Z 1 ukázala moderátory
29.4.2008, str. 2 Zpravodajství, (jp)

Nabízíme za pět korun denně čtyři stanice
9.5.2008, str. 7 Rozhovor, Jana Perglerová

V Brně a okolí Prima již digitálně
19.5.2008, str. 15 Jižní Morava, (jp)

Digitální televize Z 1 od června i na Brněnsku
21.5.2008, str. 13 Jižní Morava – Vysočina, (jac)

První digitální pozemní vysílání spustí na Plzeňsku
6.6.2008, str. 12 Západní Čechy, Svatava Hernandezová

ČT zrušila soutěž na provozovatele multiplexu
1.7.2008, str. 7 Zpravodajství, (jp)